

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

The Journal of Limitless Education and Research

Mart 2024
Cilt 9, Sayı 1

March 2024
Volume 9, Issue 1

The Journal of Limitless Education and Research

March 2024, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi

Mart 2024, Cilt 9, Sayı 1

Sahibi

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Owner

Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ

Editör

Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editor in Chief

Assoc. Prof. Dr. Ayşe Derya IŞIK

Editör Yardımcısı

Doç. Dr. Çağın KAMIŞCIOĞLU

Assistant Editor

Assoc. Prof. Dr. Çağın KAMIŞCIOĞLU

Yazım ve Dil Editörü

Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI

Doç. Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR

Philologist

Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI

Assoc. Prof. Dr. İbrahim Halil YURDAKAL

Assoc. Prof. Dr. Serpil ÖZDEMİR

Yabancı Dil Editörü

Doç. Dr. Çağın KAMIŞCIOĞLU

Doç. Dr. Gülden TÜM

Doç. Dr. Tanju DEVECİ

Foreign Language Specialist

Assoc. Prof. Dr. Çağın KAMIŞCIOĞLU

Assoc. Prof. Dr. Gülden TÜM

Assoc. Prof. Dr. Tanju DEVECİ

İletişim

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği

06590 ANKARA – TÜRKİYE

e-posta: editor@sead.com.tr

sead@sead.com.tr

Contact

Limitless Education and Research Association

06590 ANKARA – TURKEY

e-mail: editor@sead.com.tr

sead@sead.com.tr

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda üç kez yayımlanan uluslararası hakemli bir dergidir. Yazıların sorumluluğu, yazarlarına aittir.

Journal of Limitless Education and Research(J-LERA) is an international refereed journal published three times a year. The responsibility lies with the authors of papers.

İNDEKSLER / INDEXED IN

H.W. Wilson	EBSCO INFORMATION SERVICES
OCLC WorldCat®	Scientific Indexing Services
Academic Resource Index ResearchBlt	JOURNALS DIRECTORY
asos academia social science index	CiteFactor Academic Scientific Journals
Tei Türkçe Eğitim ve Araştırma	OAJI Open Academic Journals Index .net
DRJI Doküman ve Araştırma	INTERNATIONAL Scientific Indexing
SOBIAD	Cosmos
Journal Seek	OpenAIRE
BASE	ROAD Research Online Access
idea online	ESJI Eurasian Scientific Journal Index www.ESJIndex.org
ROOT INDEXING	GENERAL IMPACT FACTOR
Advances Science Index	ADVANCES SCIENCE INDEX

	Editörler Kurulu (Editorial Board)	
Computer Education and Instructional Technology Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi	Doç. Dr. Hasan ÖZGÜR Doç. Dr. Barış ÇUKURBAŞI	Trakya Üniversitesi, Türkiye Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Educational Sciences Eğitim Bilimleri	Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL Doç. Dr. Gülenaz ŞELÇUK Doç. Dr. Menekşe ESKİCİ	Necmettin Erbakan Üniversitesi, Türkiye Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye Kırklareli Üniversitesi, Türkiye
Science Fen Eğitimi	Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN Dr. Yasemin BÜYÜKŞAHİN	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye Bartın Üniversitesi, Türkiye
Art Education Güzel Sanatlar Eğitimi	Doç. Dr. Seçil KARTOPU	Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara
Lifelong Learning Hayat Boyu Öğrenme	Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ Prof. Dr. Thomas R. GILLPATRICK Doç. Dr. Tanju DEVECİ	Ankara Üniversitesi, Türkiye Portland State University, USA Antalya Bilim Üniversitesi, Türkiye
Teaching Mathematics Matematik Eğitimi	Prof. Dr. Erhan HACİÖMEROĞLU Prof. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR Doç. Dr. Aysun Nüket ELÇİ	Temple University, Japan Bartın Üniversitesi, Türkiye Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Pre-School Education Okul Öncesi Eğitimi	Doç. Dr. Neslihan BAY Dr. Burcu ÇABUK	Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye Ankara Üniversitesi, Türkiye
Primary Education Sınıf Eğitimi	Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ Prof. Dr. Yalçın BAY Doç. Dr. Oğuzhan KURU Doç. Dr. Özlem BAŞ Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye Anadolu Üniversitesi, Türkiye Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Türkiye Hacettepe Üniversitesi, Türkiye Ordu Üniversitesi, Türkiye
Teaching Social Studies Sosyal Bilgiler Eğitimi	Doç. Dr. Cüneyit AKAR	Uşak Üniversitesi, Türkiye
Teaching Turkish Türkçe Öğretimi	Prof. Dr. Fatma KIRMIZI Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI Prof. Dr. Nevin AKKAYA Doç. Dr. Serpil ÖZDEMİR	Pamukkale Üniversitesi, Türkiye Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye Bartın Üniversitesi, Türkiye
Teaching Turkish to Foreigners Yabancılara Türkçe Öğretimi	Prof. Dr. Apollinaria AVRUTİNA Prof. Dr. Yuu KURIBAYASHI Assoc. Prof. Dr. Galina MISKINIENE Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU Doç. Dr. Gülden TÜM Lecturer Dr. Feride HATİBOĞLU Lecturer Semahat RESMİ CRAHAY	St. Petersburg State University, Russia Okayama University, Japan Vilnius University, Lithuania Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan Tiran University, Albania Çukurova Üniversitesi, Türkiye University of Pennsylvania, USA PCVO Moderne Talen Gouverneur, Belgium
Foreign Language Education Yabancı Dil Eğitimi	Prof. Dr. Arif SARIÇOBAN Prof. Dr. Işıl ULUÇAM-WEGMANN Prof. Dr. İ. Hakkı MİRİCİ Prof. Dr. İlknur SAVAŞKAN Assoc. Prof. Dr. Christina FREI Doç. Dr. Bengü AKSU ATAÇ Dr. Ulaş KAYAPINAR	Selçuk Üniversitesi, Türkiye Universität Duisburg-Essen, Germany Hacettepe Üniversitesi, Türkiye Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye University of Pennsylvania, USA Nevşehir Hacı Bektaş Üniversitesi, Türkiye American University of the Middle East (AUM), Kuwait

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

Yayın Danışma Kurulu (Editorial Advisory Board)

- Prof. Dr. Ahmet ATAÇ, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet GÜNŞEN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ahmet KIRKILIÇ, Ağrı Çeçen Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ali YAKICI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Apollinaria AVRUTINA, St. Petersburg State University, Russia
Prof. Dr. Arif ÇOBAN, Konya Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Asuman DUATEPE PAKSU, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Bilge AYRANCI, Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Burçin GÖKKURT ÖZDEMİR, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Demet GİRGIN, Balıkesir Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Duygu UÇGUN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Efe AKBULUT, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erhan Selçuk HACIÖMEROĞLU, Temple University, Japan
Prof. Dr. Erika H. GILSON, Princeton University, USA
Prof. Dr. Erkut KONTER, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Erol DURAN, Uşak Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Ersin KIVRAK, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Esra BUKOVA GÜZEL, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fatma AÇIK, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fatma KIRMIZI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Firdevs GÜNEŞ, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Fredricka L. STOLLER, Northern Arizona University, USA
Prof. Dr. Fulya ÜNAL TOPÇUOĞLU, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Gizem SAYGILI, Karaman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hakan UŞAKLI, Sinop Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin ANILAN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin KIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İbrahim COŞKUN, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İhsan KALENDEROĞLU, Gazi Üniversitesi, Türkiye

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

-
- Prof. Dr. İlknur SAVAŞKAN, Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. İlze IVANOVA, University of Latvia, Latvia
Prof. Dr. İsmail MİRİCİ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Jack C RICHARDS, University of Sydney, Avustralia
Prof. Dr. Kamil İŞERİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Levent MERCİN, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Leyla KARAHAN, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Liudmila LIASHCHOVA, Minsk State Linguistics University, Belarus
Prof. Dr. Mehmet Ali AKINCI, Rouen University, France
Prof. Dr. Meliha YILMAZ, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Merih Tekin BENDER, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Mustafa Murat İNCEOĞLU, Ege Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nergis BİRAY, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nesrin İŞIKOĞLU ERDOĞAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nezir TEMUR, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nil DUBAN, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Nurettin ŞAHİN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Pınar GİRMEN, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Salim PİLAV, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serap BUYURGAN, Başkent Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serdar TUNA, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Serdarhan Musa TAŞKAYA, Mersin Üniversitesi
Prof. Dr. Seyfi ÖZGÜZEL, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Songül ALTINIŞIK, TODAİE Emekli Öğretim Üyesi, Türkiye
Prof. Dr. Süleyman İNAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şafak ULUÇINAR SAĞIR, Amasya Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şahin KAPIKIRAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Tahir KODAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

-
- Prof. Dr. Tazegül DEMİR ATALAY, Kafkas Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Thomas R. GILLPATRICK, Portland State University, USA.
Prof. Dr. Todd Alan PRICE, National-Louis University, USA
Prof. Dr. Turan PAKER, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Umut SARAÇ, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. William GRABE, Northern Arizona University, USA
Prof. Dr. Yalçın BAY, Anadolu Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yasemin KIRKGÖZ, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yuu KURIBAYASHI, Okayama University, JAPAN
Prof. Dr. A. Işıl ULUÇAM-WEGMANN, Universität Duisburg-Essen, Deutschland
Assoc. Prof. Dr. Sevinc QASİMOVA, Bakü State University, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Carol GRIFFITHS, University of Leeds, UK
Assoc. Prof. Dr. Christina FREI, University of Pennsylvania, USA
Assoc. Prof. Dr. Könül HACIYEVA, Azerbaijan National Academy of Sciences, Azerbaijan
Assoc. Prof. Dr. Salah TROUDI, University of Exeter, UK
Assoc. Prof. Dr. Suzan CANHASI, University of Prishtina, Kosovo
Assoc. Prof. Dr. Şaziye YAMAN, American University of the Middle East (AUM), Kuwait
Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDIU, Tiran University, Albania
Assoc. Prof. Dr. Galina MISKINIENE, Vilnius University, Lithuania
Assoc. Prof. Dr. Spartak KADIU, Tiran University, Albania
Doç. Dr. Abdurrahman ŞAHİN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ahmet BAŞKAN, Hitit Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Anıl ERTOK ATMACA, Karabük Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aydın ZOR, Akdeniz Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Aysun Nüket ELÇİ, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayşe Derya IŞIK, Bartın Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ayşe ELİÜŞÜK BÜLBÜL, Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Barış ÇUKURBAŞI, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Behice VARIŞOĞLU, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Berna Cantürk GÜNHAN, Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Cüneyit AKAR, Uşak Üniversitesi, Türkiye

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

-
- Doç. Dr. Çağın KAMIŞCIOĞLU, Ankara Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Dilek FİDAN, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Feryal BEYKAL ORHUN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Filiz METE, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Funda ÖRGE YAŞAR, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gülden TÜM, Çukurova Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Gülenaz SELÇUK, Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Hasan ÖZGÜR, Trakya Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. İbrahim Halil YURDAKAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Mehmet Celal VARIŞOĞLU, Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Melek ŞAHAN, Ege Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Meltem DEMİRCİ KATRANCI, Gazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Menekşe ESKİCİ, Kırklareli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nazan KARAPINAR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Neslihan BAY, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Nil Didem ŞİMŞEK, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Orhan KUMRAL, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Özlem BAŞ, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ruhan KARADAĞ, Adıyaman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sayım AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Seçil KARTOPU, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sevgi ÖZGÜNGÖR, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Sibel KAYA, Kocaeli Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Şahin ŞİMŞEK, Kastamonu Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Tanju DEVECİ, Antalya Bilim Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Ufuk YAĞCI, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Doç. Dr. Vesile ALKAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Banu ÖZDEMİR, Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye
Dr. Öğr. Üyesi Emel GÜVEY AKTAY, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınrsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

Dr. Öğr. Üyesi Hasan Hüseyin MUTLU, Ordu Üniversitesi, Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Üzeyir SÜĞÜMLÜ, Ordu Üniversitesi, Türkiye

Dr. Bağdagül MUSSA, University of Jordan, Jordan

Dr. Düriye GÖKÇEBAĞ, University of Cyprus, Language Centre, Kıbrıs

Dr. Erdost ÖZKAN, Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

Dr. Feride HATİBOĞLU, University of Pennsylvania, USA

Dr. Hanane BENALI, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Dr. Ulaş KAYAPINAR, American University of the Middle East (AUM), Kuwait

Dr. Nader AYİŞH, Khalifa University of Science and Technology, UAE

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

Bu Sayının Hakemleri (Referees of This Issue)

Prof. Dr. Bilge BAĞCI AYRANCI, Aydın Adnan Menderes Üniversitesi

Prof. Dr. Hasan ÖZGÜR, Trakya Üniversitesi

Prof. Dr. İbrahim COŞKUN, Trakya Üniversitesi

Prof. Dr. Nevin AKKAYA, Dokuz Eylül Üniversitesi

Prof. Dr. Sabri SİDEKLİ, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Assoc. Prof. Dr. Xhemile ABDİU, Tiran University

Doç. Dr. Gökhan ILGAZ, Trakya Üniversitesi

Doç. Dr. Görkem AVCI, Bartın Üniversitesi

Doç. Dr. Güliz AYDIN, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Doç. Dr. Perihan Tuğba ŞEKER, Uşak Üniversitesi

Doç. Dr. Selma ŞAHİN, Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Doç. Dr. Süleyman Erkam SULAK, Ordu Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Banu DİKMEN ADA, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Can MIHCI, Trakya Üniversitesi

Dr. Öğr. Üyesi Yasemin BÜYÜKŞAHİN, Bartın Üniversitesi

Dr. Ulaş İLİC, Pamukkale Üniversitesi

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

Dear Readers,

We are delighted to present you the March 2024 issue of the Journal of Limitless Education and Research.

The aim of our Journal, which has been continually published by the Limitless Education and Research Association (LERA) for 8 years since 2016, is to contribute scientifically to the field of education and research. To this end, theoretical and applied original studies are published for free and shared with readers at nationwide and worldwide.

The Limitless Journal of Education and Research is published in Turkish and English three times a year and indexed in EBSCO, Education Full Text (H. W. Wilson) Database Coverage List, which is accepted as a field index by the Higher Education Council (UAK in Turkish). Additionally, it is indexed in various national and international indexes such as ASOS, DRJI, ESJI, OAJI, ROAD, SIS, SOBİAD, Worldcat, and receives numerous citations. To the SOBİAD impact factor, our journal is in the top 90th among scientific journals in our country. Our initiatives and studies continue so as to let our journal be scanned in national and international indexes.

SEAD Journal, an internationally peer-reviewed journal, is published with scientific contributions of articles, research, and projects by academics, researchers, educators, and teachers from different countries. Our journal has been maintaining its publication for eight years without compromising its academic and scientific quality, delivering current and new studies to readers in the field.

In this issue of our journal, five scientific research and articles related to education are included. We would like to thank all the editors, authors, reviewers, and translators who contributed to the preparation and publication of this issue.

We extend our respect with the hope that our journal will contribute to scientists, researchers, educators, teachers, and students in the field.

LIMITLESS EDUCATION AND RESEARCH ASSOCIATION

The Journal of Limitless Education and Research, Volume 9, Issue 1

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi, Cilt 9, Sayı 1

Değerli Okuyucular,

Sizlere Dergimizin Mart 2024 sayısını sunmaktan büyük mutluluk duyuyoruz.

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Derneği (SEAD) tarafından 2016 yılından bu yana 8 yıldır kesintisiz olarak yayınlanan Dergimizin amacı, eğitim ve araştırma alanına bilimsel yönden katkı sağlamaktır. Bu amaçla kuramsal ve uygulamalı özgün çalışmalar ücretsiz yayınlanmakta, ulusal ve uluslararası düzeydeki okuyucularla paylaşılmaktadır.

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), yılda üç sayı olarak Türkçe ve İngilizce yayınlanmakta, ÜAK tarafından alan indeksi olarak kabul edilen EBSCO, Education Full Text (H. W. Wilson) Database Covarage List'te taranmaktadır. Ayrıca ASOS, DRJI, ESJI, OAJI, ROAD, SIS, SOBİAD, Worldcat gibi ulusal ve uluslararası çeşitli indekslerde taranmakta ve çok sayıda atıf almaktadır. SOBİAD etki faktörüne göre Dergimiz, ülkemizdeki bilimsel dergiler içinde ilk 90. sırada bulunmaktadır. Dergimizin ulusal ve uluslararası indekslerde taranabilmesi için girişimlerimiz ve çalışmalarımız devam etmektedir.

Sınırsız Eğitim ve Araştırma Dergisi (SEAD), uluslararası hakemli bir dergi olmakta, farklı ülkelerdeki akademisyen, bilim insanı, araştırmacı, eğitimci ve öğretmen yazarların makale, araştırma, proje gibi bilimsel katkı ve destekleriyle yayınlanmaktadır. Akademik ve bilimsel kalitesinden ödün vermeden sekiz yıldır yayın hayatını sürdürmekte, güncel ve yeni çalışmalarını alandaki okuyuculara ulaştırmaktadır.

Dergimizin bu sayısında eğitimle ilgili beş bilimsel araştırma ve makaleye yer verilmiştir. Bu sayının hazırlanması ve yayınlanmasında emeği geçen bütün editör, yazar, hakem ve çevirmenlere teşekkür ediyoruz.

Dergimizin alandaki bilim insanı, araştırmacı, eğitimci, öğretmen ve öğrencilere katkılar getirmesi dileğiyle saygılar sunuyoruz.

SINIRSIZ EĞİTİM VE ARAŞTIRMA DERGİSİ

TABLE OF CONTENTS

İÇİNDEKİLER

Article Type: Review
Makale Türü: Derleme

Firdevs GÜNEŞ

Inner Voice in Silent Reading and Speaking

Sessiz Okuma ve Konuşmada İç Sesi

1 - 26

Article Type: Research
Makale Türü: Araştırma

Seçil KARTOPU, Melike BAKAR FINDIKCI

The Effects of Natural Disasters on Art Through the Eyes of Art Students

Sanat Öğrencilerinin Gözüyle Doğal Afetlerin Sanata Etkileri

27 - 78

Ayşe Nur MAVİŞ ÇAĞLAR, Hafsa Şehadet FİLİZ

Analysis of Postgraduate Theses on Environmental Literacy in Türkiye through Meta-Synthesis

Meta-Sentez Aracılığıyla Türkiye’de Çevre Okuryazarlığı Konusunda Yapılmış Lisansüstü Tezlerin Analizi

79 - 106

Döndü Neslihan BAY

An Examination of Preschool Children's Play Skills and Independent Learning Behaviors in Türkiye

107 - 127

Yalçın BAY, Sıla AKINCI

Investigation into the Vocabulary and their Origin of the Poems in the 3rd Grade Turkish Textbooks and Workbooks

İlkokul 3. Sınıf Türkçe Ders ve Çalışma Kitaplarında Yer Alan Şiirlerdeki Kelime Hazinesi ve Kökenlerinin İncelenmesi

128 - 169

The Journal of Limitless Education and Research
Volume 9, Issue 1, 27 - 78

<https://doi.org/10.29250/sead.1433816>

Received: 08.02.2024

Article Type: Research

Accepted: 06.03.2024

The Effects of Natural Disasters on Art Through the Eyes of Art Students

Assoc. Prof. Dr. Seçil KARTOPU, secilkartopu@aybu.edu.tr, Ankara Yıldırım Beyazıt University, 0000-0002-1261-024X

Assoc. Prof. Dr. Melike BAKAR FINDIKCI, melike.bakarfindikci@ibu.edu.tr, Bolu Abant İzzet Baysal University, 0000-0002-0603-9788

Abstract: Natural disasters are events with devastating effects that cause significant damage to people, the environment or economic systems as a result of natural events. These events are phenomena that are not usually under the control of humans, and take place in the natural balance of nature. These events not only affect human life, the environment and society, but also have both negative and positive effects on art, artists and works of art. However, these effects are not always limited to material damage or changes. Disasters can cause the destruction of works of art, which are our cultural heritage, as well as nourish art. Art has such a wide spectrum that it can reflect all kinds of experiences people have. This research is about how art students see the positive and negative effects of natural disasters on art. With the answers given to the semi-structured questions, the opinions of the university students receiving art education about the effects of natural disasters on art were determined and interpreted. As a result of these comments, it was aimed to determine the awareness level of the youth as natural disasters are expected to increase gradually due to factors such as climate change, depletion of natural resources, and increase in human population. Therefore, it is necessary to be prepared for natural disasters, develop risk management strategies, mitigate the negative effects of disasters, and most importantly raise awareness among young people.

Keywords: Art, Natural disasters, Art students, Awareness.

1. Introduction

A person living in a social environment gets influenced by the surroundings as well as influences the environment itself. The increasing urbanization and population lead to the proliferation of vertical settlement areas, disturbing the balance of the natural environment and providing grounds for natural disasters. Natural disasters occur in various forms almost every day in different parts of the world. The unpredictability, suddenness, overwhelming force, and extensive geographical impact of these disasters result in adverse effects. Consequently, they cause significant damage to human lives, property, livelihoods, and cultural heritage. The primary priority in the face of natural disasters is to survive. Subsequently, after meeting basic needs such as health, shelter, and food, and providing psychological support, the preservation of cultural and artistic assets becomes crucial. Preserving cultural and artistic assets is important for documenting society's past and transmitting it to future generations. In the event of damage to or loss of cultural and artistic assets due to natural disasters, significant differences are observed compared to the process of rebuilding normal living areas, which requires long-term efforts and resources. The irreplaceable nature of cultural and artistic assets underscores the necessity of effective disaster management.

In the process of coping with the adversities caused by natural disasters, art plays a significant role. Art exhibits a diversity vast enough to reflect human experiences across a broad spectrum. In this context, the world of art and artists cannot remain indifferent in disaster situations, as natural disasters, which can lead to the disappearance of art pieces, historical structures, museums, in other words, cultural heritage, directly impact the process of artistic creation and production. This impact can be negative, but sometimes it can also nurture art. It allows artists to reflect the pain, losses, and devastation caused by natural disasters. Art is a way for people to express their emotions, and traumatic events like natural disasters enable artists to offer new subjects and perspectives. In this regard, the reflection of natural disasters in artworks helps individuals better understand the effects of the events they experience and find emotional expression in coping with these events. Additionally, considering that natural disasters can alter people's lifestyles, social structures, and worldviews, these changes can provide artists with new themes and perspectives in their works. For instance, Japanese artists depicted efforts to survive, rescue operations, and the suffering endured after the atomic bomb attacks on Hiroshima and Nagasaki in their artworks. Consequently, this study aims to explore whether natural disasters have positive or negative effects on students' artistic endeavors. It is believed that the opinions of university students on the effects of natural disasters on art will

guide researchers. With factors such as climate change, depletion of natural resources, and increasing human population, the frequency of natural disasters is expected to rise. Therefore, being prepared for natural disasters, developing risk management strategies, working to minimize the adverse effects of disasters, and conveying them through art to raise awareness are somewhat the responsibility of artists. Understanding the impact of natural disasters on art and the role of art in coping with these events is crucial for preserving cultural heritage and enabling individuals to express their emotions.

Natural disasters are defined as extraordinary situations resulting from geophysical events that potentially cause serious harm to human, environmental, and economic systems. These occurrences typically involve natural events that befall beyond human intervention and have the potential to test the resilience and durability of societies. In this context, the impact of natural disasters on art and culture constitutes a significant area of research. Disasters not only inflict damage on material assets and infrastructure but also deeply affect societal bonds, identities, and emotional well-being, thereby influencing cultural fabric. The interaction between science and art suggests that under these challenging conditions, art may contribute to coping with and healing from society's traumatic experiences. Research on how natural disasters can be understood through art and how this process can affect societal resilience is important for disaster management and social recovery strategies.

Art plays a crucial role under the challenging conditions created by natural disasters. Disasters affect not only material destruction but also the emotional and cultural fabric of societies. Art has the potential to foster sensitivity and resilience in response to such tragedies. Artworks can serve as a means of expressing and sharing deep emotional experiences such as pain and loss. Additionally, they can contribute to solidarity and healing processes in post-disaster communities. The role of art in helping individuals cope with such events and strengthening societal resilience is of great importance for preserving cultural heritage and rebuilding communities. In this context, the therapeutic and unifying functions of art in coping with the traumatic experiences caused by natural disasters emerge as a critical factor in the creation of culturally rich and healthy societies.

This research focuses on how art students perceived the positive and negative impacts of natural disasters on art. The thoughts of university students studying art education on the effects of natural disasters on art were determined and interpreted through responses to online semi-structured questions provided by first-year students in the Visual Communication Design

department of Ankara Yıldırım Beyazıt University. The aim was to determine the awareness level among students through evaluations based on their responses to the questions. This is particularly crucial as natural disasters are expected to increase due to factors such as climate change, depletion of natural resources, and population growth. Therefore, it is important to be prepared for natural disasters, develop risk management strategies, work to minimize the adverse effects of disasters, and most importantly, increase awareness among young people.

In this study, the problem statement is defined as the investigation into the opinions of art students regarding the impact of natural disasters on art. The sub-problems related to this are as follows;

1. What are the opinions of first-year students in the Visual Communication Design department regarding the negative effects of natural disasters on art?
2. What are the opinions of first-year students in the Visual Communication Design department regarding the positive effects of natural disasters on art?

1.1. Natural Disasters

Disaster encompasses all kinds of natural, technological, or human-induced events that cause physical, economic, and social losses, disrupting the course of social life (Dölek, 2016, p. 320). Natural disasters, on the other hand, are events caused by the force and impact of nature, resulting in harm to humans, the environment, and economic systems. The World Health Organization (WHO) defines a disaster as an environmental (ecological) event of such magnitude and severity that it creates a need for external assistance and occurs suddenly (Hogan & Burstein, 2002, p. 4). Various events such as earthquakes, tsunamis, volcanic eruptions, hurricanes, storms, fires, avalanches, floods, landslides, droughts, and frosts are categorized as natural disasters (WHO [World Health Organization], 2021). Natural disasters occur as a result of natural events affecting human life. They are generally events that cannot be fully predicted in advance. However, thanks to science and technology, it has become possible to be prepared for these disasters. The types and significance of natural disasters vary depending on the country and its location (AFAD, 2023). Disasters are divided into two categories: human-induced disasters and natural disasters. Natural disasters include rain, snow, and water-related disasters (such as floods, flash floods, avalanches, landslides), significant changes in climatic conditions (such as droughts, frost, ice formation, glacier melting), and disasters resulting from uncontrollable strong weather movements (such as storms, hurricanes, tornadoes) (AFAD, 2023). Human-induced disasters include sporadic events with unknown sources (such as fires,

meteor falls) and disasters resulting from tectonic activities (such as earthquakes, tsunamis, volcanic eruptions) (Dölek, 2016, p. 321). According to the AFAD 2023 report, natural disasters are categorized into three groups: slow-onset natural disasters, rapid-onset natural disasters, and human-induced disasters. Severe cold spells, droughts, and famines are among the slow-onset natural disasters. Rapid-onset natural disasters include earthquakes, floods, flash floods, landslides, rockfalls, avalanches, storms, tornadoes, volcanoes, and fires. Human-induced disasters include nuclear, biological, and chemical accidents, industrial accidents, transportation accidents, and so on (AFAD, 2023).

Disasters are typically the result of natural equilibrium beyond human control and often occur suddenly, unexpectedly, and with great severity. Disasters can lead to the destruction of natural resources, economic losses, social instability, loss of life, and injuries. It is predicted that natural disasters will increase due to factors such as climate change, depletion of natural resources, and population growth.

Nature is superior to humans; therefore, it is necessary to know when, where, how, and why dangers will occur against natural hazards. Recognizing the environment and being familiar with natural events in that region are essential to minimize the damage. In this context, establishing a culture of disaster preparedness is crucial (Dölek, 2016, p. 318). For this, both the period before and after the disaster are important. Health issues, situations requiring psychological support, individuals requiring special care, transportation problems, shelter, cleanliness, and nutrition are among the problems encountered after a disaster.

In this sense, disaster management is crucial in solving the problems encountered. Disaster management encompasses being prepared for hazards, reducing damage, rapid intervention, and organizing resources correctly (Dölek, 2016, p. 319).

According to the reports of the United States Geological Survey (USGS), approximately 500,000 measurable earthquakes occur worldwide per year. Only 20% of the earthquakes could be felt (Bilgehan, 2023, p. 286).

It is known that many countries worldwide are exposed to various natural disasters. Events such as earthquakes, tsunamis, hurricanes, forest fires, floods, and epidemics occur in different geographical regions of the world. Additionally, the increasing occurrences of hurricanes and floods due to climate change cause significant damage in many regions worldwide. Considering the 52 different types of disasters accepted worldwide, it is known that approximately 21 of these disasters occur in Turkey (Işık et al., 2012, p. 86).

Natural disasters have been among the significant events shaping the cultural and historical heritage of societies throughout history. Disasters have affected the cultural history of societies in different ways. Volcanic eruptions, tsunamis, and earthquakes in ancient times influenced Greek and Roman civilizations. These disasters led to the development of ancient architectural styles and a reconsideration of construction technologies. Major earthquakes in the Middle Ages, on the other hand, led to the development of Gothic architecture in Europe. Gothic architecture was preferred as a more resilient and flexible architectural style in the face of natural disasters such as earthquakes.

Turkey, throughout its history, has faced many natural disasters. Earthquakes, floods, landslides, and other natural disaster events have occasionally caused serious damage and losses in different regions of the country. Especially being located in an earthquake belt, Turkey is constantly at risk of such events.

Due to its geological, topographical, and meteorological structure, Turkey is among the countries where natural disasters are frequently encountered. Turkey is located on the Mediterranean-Alpine-Himalayan earthquake belt. Earthquakes are the most common natural disaster in Turkey, followed by landslides, floods, rockfalls, avalanches, and others (AFAD, 2023, p. 10). In Turkey, earthquakes account for 64% of natural disasters, floods for 15%, landslides for 16%, fires for 4%, and avalanches and others for 1% (Dölek, 2016, p. 315). 60% of fatalities are earthquake related. According to the "Global Risk Index 2018" report organized by countries, Turkey is in the high-risk group with a score of 5.0 index points (AFAD, 2023). On average, a large-scale earthquake occurs every five years. Approximately 1,000 people lose their lives in these earthquakes (AFAD, 2018, p. 43).

Looking back to earlier periods, during the Ottoman era, the earthquake that occurred in Istanbul in 1509 resulted in approximately 13,000 deaths and the collapse of 109 mosques and 1,047 buildings. During this period, with the decree issued by Sultan Beyazıt II, families wanting to build homes were given 20 gold coins, and a ban on construction was imposed on landfill areas outside the seafront and walls (AFAD, 2023, p. 17). With the declaration of the Republic, the Ministry of Exchange and Reconstruction was established. However, the Ministry was closed down a year later. In this period (in 1930), Law No. 1580 on Municipalities came into effect. The magnitude of the loss of life and property in the 1939 Erzincan earthquake showed that this legislation was inadequate. In the same year, the Directorate of Construction and Reconstruction was established. In 1940, a law was enacted regarding aid to those affected by

the Erzincan earthquake, and all tax debts of taxpayers in the earthquake zone were waived. Free land and building materials were provided to citizens whose houses were destroyed or damaged. Additionally, three months' advance pay was given to civil servants and other employees, sentences of convicts were pardoned, and discounts were applied to transportation fees (AFAD, 2023, p. 18).

In order to eliminate possible damages caused by disasters, Law No. 4623 on Measures to be Taken Before and After Earthquakes was enacted in 1944. With this law, it was aimed to minimize the potential damages caused by disasters. "In 1953, the Earthquake Bureau, established under the Directorate of Construction and Reconstruction, was updated as the DE-SE-YA (Earthquake-Tidal Wave-Fire) Branch in 1955. The Disaster Law enacted in 1959 has been cited as an example by many countries due to its international and contemporary scope" (AFAD, 2023, pp. 19-22).

Following the 1999 Marmara earthquake, disaster management was reconsidered. In this context, the General Directorate of Civil Defence under the Ministry of the Interior, the General Directorate of Disaster Affairs under the Ministry of Public Works and Settlement, and the General Directorate of Turkey Emergency Management under the Prime Ministry were closed, and with the Law No. 5902 enacted in 2009, the Disaster and Emergency Management Presidency (AFAD) was established under the Prime Ministry to bring them all under one roof. Later, in 2018, AFAD was attached to the Ministry of the Interior from the Prime Ministry (AFAD, 2023, p. 28). Currently, AFAD continues to operate in the face of natural disasters.

In recent years, fires, floods, and earthquakes have been among the most frequently occurring natural disasters in our country. These natural disasters have caused serious societal trauma by significantly affecting residential areas and infrastructure. Earthquakes, floods, and fires occurring in different regions of Turkey in recent years have resulted in large-scale loss of life and property. These natural disasters not only result in material losses but also bring along social, economic, and cultural impacts. In this context, scientific research and strategic planning are of great importance to increase societal resilience to disasters, reduce risks, and manage post-disaster recovery processes. Increasing children's and young people's knowledge about disasters is important for strengthening long-term resilience to disasters in society (Mızrak, 2018, p. 63).

In this process, the effects of natural disasters not only influence architecture, art, and historical memory but also impact societal structure and cultural fabric. Disasters can lead to changes in societal lifestyles and can shape the cultural development of communities.

Natural disasters can destroy historical structures, cultural heritage, and works of art. Additionally, cultural memory institutions (such as libraries, archives, museums, etc.) are also at risk and may be threatened with extinction due to wars and disasters (Şeşen, 2019, p. 37). Artworks lost in natural disasters can represent a significant loss for human history and culture. These pieces are integral parts of our past and culture, and once lost, they cannot be recovered. Historical buildings, sculptures, paintings, and other artworks provide us with insights into our past. They constitute part of our society and culture, and their disappearance can hinder the continuity of this heritage.

The interaction between natural disasters and art is a significant aspect that touches upon people's lives, histories, and cultures. In this context, art assists individuals in coping with these events by helping them better understand the effects of such occurrences. It also contributes to the transmission of suffering to future generations and their understanding of it.

1.2. Art Education

While there isn't a definitive definition of art, it carries different meanings depending on place and time. Plato defined art as the imitation of imitation, referring to it as a reflection (mimesis) (Read, 1981, p. 127). Aristotle, on the other hand, argued that art is a principle created by humans to bring out the pure and spiritual powers from matter and its vague form, emphasizing that humans benefit from imitation while creating art (Özsoy, 2007, p. 23). Özsoy (2007, p. 15) defines art as encompassing fields such as poetry, literature, music, theatre, painting, sculpture, ceramics, and design, which are based on creativity, invention, originality, and talent. According to San (2004, p. 37), to define art, one must also consider the artist, the artwork, the art consumer, and the physical and social environment that encompasses them all. San (2010, p. 17) defines art education as "creative artistic education within and outside of school, encompassing all areas and forms of art." This definition emphasizes that art education is a comprehensive and creative process. From Artut's perspective (2013, p. 121), art education aims to develop individuals' talents, making them creative, confident, productive, and aesthetically sensitive individuals. Additionally, the idea of creating a civilized society through this education is highlighted. Building upon Artut's perspective, the intrinsic connection between art education and creativity can be understood. The process of harnessing individuals'

talents through creativity, combined with art education, equips individuals with aesthetic sensibilities. This contributes not only to personal development but also to the development of civilization and aesthetic sensitivity on a societal level.

Yolcu (2009, p. 2) argues that encounters with artworks can occur either qualitatively or unqualifiedly, highlighting the necessity of a qualified art education with defined principles and objectives. Therefore, art education directs individuals towards more meaningful interactions with artworks, forming a qualified and conscious perception of art.

When these perspectives come together, a general definition of art education emerges, it nurtures and develops individuals' internal creativity, strengthens their aesthetic senses, and contributes to the formation of a conscious perception of art on a societal level. As a cultural element, art facilitates the transfer of societal heritage to future generations. Therefore, it is impossible to separate art from cultural values. Consequently, artworks serve as reflections of the cultural accumulations of societies and act as effective means of communication (Demirel, 2019, p. 9).

Art has existed alongside humanity since its inception. From the cave drawings of early humans to the digital age of today, art has undergone various stages. As humans interact with their environment and attempt to understand it, art has proven to be one of the most effective tools (Read, 1981, p. 3). When the first humans made these drawings on cave walls thousands of years ago, they utilized them to express their ideas. In this process, art depicts and defines the human experience throughout history. Despite artists having different characteristics, they are individuals endowed with a common human psychology, which is reflected in their works. The psychological impact in artworks may not always be apparent, but it is an inevitable reality. Engaging in art provides individuals with a relaxing experience as it affects their psyche and psychology. This engagement not only brings happiness but also contributes to inner peace. Many individuals often turn to art in search of peace, experiencing it as a soothing activity that not only brings joy but also contributes to inner tranquility. Art can be considered a means of escape from the hardships of life, allowing individuals to find relief. This process of escape often continues through searches and ends with reaching the desired point of tranquility. Painting and the use of paintings in psychopathological art are more commonly utilized in psychiatric evaluations (Akhan, 2012, p. 134). Art plays an important role in understanding individuals' inner worlds and using it as a therapeutic tool.

Therefore, it cannot be thought that art is disconnected from society. Art influences individuals' lives in society, determining the potential content and function of art in society (Baynes, 2004, p. 28). It facilitates individuals' liberation as a non-verbal communication tool. Individuals learn how to express themselves and communicate with others through art (Buyurgan & Mercin, 2010, pp. 22-24). While communicating through art, individuals encounter many aspects of art and design in their daily lives, from streets to traffic, homes, shopping, and even packaging (Uçar, 2004, p. 86).

Art education as a form of self-expression appeals to multiple senses, ensuring the permanence of knowledge. While conveying emotions, thoughts, and impressions, individuals can create original works using creativity and talent. Creativity is indispensable in art education. It enhances individuals' self-confidence, fosters independent thinking, and enables them to showcase their abilities with an unconventional perspective. When examining art history, the role of art in shaping societal identities is based on the interaction of a series of complex factors. Societal identity consists of elements such as a community's beliefs, thought structures, production forms, and ways of perceiving and interpreting life (Papila, 2007, pp. 177-178). Artworks become reflections of societal identity through the process of objectifying these elements (i.e., expressing them through concrete art structures). The themes seen in artworks reflect the beliefs adopted by society, thereby contributing to the foundation of societal identity. For example, the religious, mythological, or ideological views of a period are expressed through the subjects depicted in artworks, shedding light on the worldview of society. The role of artworks in forming societal identity lies in the process of objectifying beliefs, thought structures, production forms, and ways of perceiving and interpreting life through art.

With this process, societies have also shaped their own education systems. Art education enables individuals to gain creativity, aesthetic perspective, problem-solving skills, and acquire different viewpoints. Moreover, it serves as a means for individuals to explore themselves and their surroundings. Art education should not only be evaluated in terms of schools but also considered to express a definition where creativity and aesthetics are prominent in social settings.

Scientific and technological advancements also influence individuals' knowledge, skills, aesthetic perspective, and creativity (Aria, 2011, p. 140). Through receiving art education, individuals describe, solve, interpret, and reach judgments about the visual stimuli around them in terms of their visual perception and critical approach. Art education facilitates the

development of talents, is utilized as a means of self-expression, enhances individuals' self-confidence, and encourages original thinking. Consequently, art education teaches individuals various ways of seeing, hearing, expressing, and communicating.

2. Method

In the study, a qualitative research method was utilized to gather student perspectives. The data for the research were obtained through a qualitative research design known as holistic single-case study. A case study is a research method used to deeply understand a current event or situation when the researcher does not have control over the variables (Yin, 2009). According to Yıldırım and Şimşek (2011), qualitative research involves methods such as observation, interviews, and document analysis, aiming to present perceptions and events realistically and comprehensively in their natural context.

Purposeful sampling technique, one of the purposive sampling methods used in qualitative research, was employed in the study. Purposeful sampling allows for in-depth investigation by selecting information-rich cases based on the study's purpose (Büyüköztürk et al., 2014). In purposeful sampling, situations, individuals, or objects that are most suitable for the research purpose are selected (Balcı, 2004).

2.1. Study Group

The population of the study consists of first-year students (N. 50 students) from the Department of Visual Communication Design at Ankara Yıldırım Beyazıt University. The study group consists of 39 students who agreed to participate in the research. The study group was formed using the convenient sampling method. Consent forms were obtained from the students as part of the research.

The study group comprises first-year students from the Department of Visual Communication Design at Ankara Yıldırım Beyazıt University. The study group was formed using the convenient sampling method, and a total of 39 students were reached. Information regarding the study group is displayed in Table 1.

Table 1

Study Group of the Study

Variable	Sub Variable	Number (N)	%
Gender	Female	25	64.10
	Male	14	35.90
Total		39	100

Upon reviewing the data in Table 1, it can be observed that a total of 39 students participated in the research, with 25 female students (64.10%) and 14 male students (35.90%).

2.2. Data Collection Tools

In the study, a semi-structured "Interview Form" developed by the researchers was used as the data collection tool to gather students' opinions. The interview form included questions about the students' gender, their views on the negative effects of natural disasters on art for university students studying art education, and their views on the positive effects of natural disasters on art for university students studying art education. Two open-ended questions were asked. The data were collected online between September 1, 2023, and July 1, 2023.

The data obtained within the scope of the research were analysed using content analysis method, and the findings were revealed. The findings were interpreted within the framework of the research questions to reach conclusions.

2.3. Data Collection

To gather students' opinions, a semi-structured "Interview Form" developed by the researchers was utilized as the data collection tool. After preparing the interview form, opinions were obtained from three faculty members in the field. Subsequently, the interview form was sent to the students online, and the data were collected.

2.4. Data Analysis

Thematic analysis technique was employed for data analysis. Themes and sub-themes were formed based on the responses to the questions in the interview form. In cases of uncertainty during theme formation, a second opinion was sought to ensure consensus. Frequencies were calculated for each theme and sub-theme. A total of 39 students participated in the study. During data analysis, it was observed that the frequencies exceeded 39 in some cases where students expressed their views on multiple themes.

2.5. Research Ethics

In the research, each student was assigned a code in accordance with ethical rules, and an ethical committee project approval document numbered 98/05 dated May 9, 2023, was obtained. During the data collection phase, interview forms were sent to students online, and the information was meticulously recorded. These procedures were rigorously implemented to ensure the reliability of the research and adherence to ethical standards.

3. Findings

This section of the study reveals the data obtained from the interviews conducted with first-year students in the Visual Communication Design department. The data are displayed in tables containing themes, sub-themes, student codes, and frequencies.

1. Sub-Problem: Findings Regarding the Views of Visual Communication Design

Department Students on the Negative Effects of Natural Disasters on Art

The opinions of first-year students in the Visual Communication Design department regarding the negative effects of natural disasters on art are given in Table 2.

Table 2

Negative Effects of Natural Disasters on Art

Themes	Sub Themes	Student Codes	Frequency (f)
Artistic Effects	Cultural Heritage Destruction	S ₁ , S ₃ , S ₅ , S ₆ , S ₁₀ , S ₁₂ , S ₁₃ , S ₁₆ , S ₁₇ , S ₂₁ , S ₂₃ , S ₂₅ , S ₂₇ , S ₃₃ , S ₃₆ , S ₃₇ , S ₃₈ , S ₃₉	18
	Artist's Psychological State	S ₁ , S ₇ , S ₉ , S ₁₀ , S ₁₅ , S ₁₈ , S ₁₉ , S ₂₀ , S ₂₃ , S ₂₅ , S ₂₆ , S ₂₉ , S ₃₂ , S ₃₃ , S ₃₅	15
	Destruction of Art Production Spaces	S ₃ , S ₄ , S ₁₄ , S ₂₁ , S ₂₃ , S ₂₄ , S ₃₄ , S ₃₇ , S ₃₈	9
	Loss of Inspiration	S ₁₄ , S ₂₀ , S ₂₁ , S ₃₀ , S ₃₃ , S ₃₄ , S ₃₇	7
	Loss of Artists	S ₂₃ , S ₂₄ , S ₃₇	3
	Pessimism in Artworks	S ₂₂	1
	Total		53
Social Effects	Shift in Priorities	S ₇ , S ₁₁ , S ₁₄ , S ₁₅ , S ₂₀ , S ₂₄ , S ₂₇ , S ₃₁ , S ₃₈	9
	Economic Hardships	S ₂₁ , S ₂₇ , S ₃₃ , S ₃₄ , S ₃₅ , S ₃₈ ,	6
	Total		15
No Negative Effect	No Negative Effect	S ₂ , S ₈	2
	Total		2
Total			70

The data displayed in Table 2 reveal various themes regarding the adverse effects of natural disasters on the field of art. These themes can be categorized under three main headings: "artistic," "social," and "no negative impact."

Artistic effects consist of sub-themes such as the destruction of cultural heritage, the psychological state of artists, the destruction of art production venues, loss of inspiration, loss of artists, and the pessimism of art pieces. As evident from Table 2, the most frequently mentioned sub-themes are the destruction of cultural heritage and the psychological state of artists.

The theme of social effects comprises sub-themes such as "changing priorities" and "economic hardships." Nine individuals expressed their views on the theme of changing

priorities, while six individuals shared their perspectives on economic hardships. Thus, a similar number of views were expressed for both sub-themes. Finally, two individuals stated that there was no negative impact.

Sample expressions regarding the adverse effects from an artistic perspective are provided below.

S₁ "Art can be adversely affected by the disappearance of cultural heritages due to the absence of a certain artistic past and the values once embraced by people."

S₁₆ "Historical artifacts in the region where a natural disaster occurs may be damaged, historical buildings may collapse, and artifacts may be lost."

S₁₀ "It can negatively affect the artist's psychology, making them unable to create art or putting them in a position where they can no longer create art."

S₁₉ "Natural disasters particularly create psychological problems for those who witness them. Consequently, it causes individuals to feel restless and pessimistic. A troubled, pessimistic, fearful individual cannot create a healthy piece of art, and art is negatively affected in this regard."

S₂₆ "Death and pain are the two most influential negative things on humans. Natural disasters can be a combination of death and pain, leaving the artist physically and mentally weak against these two forces, which, of course, affects their art. Faced with these events, the artist may abandon their art, distance themselves from art, or their art may not convey some feelings to them as it used to. When concepts like happiness, love, and life turn into sorrow, grief, and pain, the artist may want to resolve this first within themselves and may want to take a break from art for a while."

S₃₄ "Natural disasters can limit or completely cut off access to the materials and equipment necessary for artists in a workshop or gallery."

S₁₄ "The first step in producing an art piece, the idea, inspiration cannot be revealed in such situations."

S₃₇ "We can lose our artists or their loved ones in an earthquake. Thus, these individuals can suddenly fade away like a star without being able to perform their art"

Sample expressions regarding adverse effects from a social perspective are provided below.

S₁₁ “Due to the pain experienced by society and the changing priorities, it is inevitable for art to take a backseat in the first days of the disaster. Later on, of course, the critical and empathetic aspect of art will emerge again.”

S₃₁ “When our basic needs are not met, people do not take initiative for artistic activities, which hinders the progress of art.”

S₃₈ “Natural disasters can weaken the economic infrastructure of societies and affect the financial resources of art. Governments, focusing on rescue and recovery efforts after natural disasters, may reduce the resources allocated for art and cultural activities. This can lead to difficulties in financing art projects.”

S₃₃ “Natural disasters negatively affect the economy, and artistic materials and needs have become very costly, which is another adverse effect”

Sample expressions regarding the theme of no negative impact are provided below.

S₈ “Art is subjective; even if a piece of work is negative, another person looking at it can see much more positive things”

2. Sub-Problem: Findings Regarding the Views of First-Year Students in the Department of Visual Communication Design on the Positive Effects of Natural Disasters on Art

The views of first-year students in the Department of Visual Communication Design on the positive effects of natural disasters on art are presented in Table 3.

Table 3

Positive Effects of Natural Disasters on Art

Themes	Sub Themes	Student Codes	Frequency (f)
Social Effects	Raising Awareness in Society	S ₄ , S ₇ , S ₁₄ , S ₁₆ , S ₁₉ , S ₃₀ , S ₃₁ , S ₃₂ , S ₃₄ , S ₃₆ , S ₃₇	11
	Expressing the Society's Experiences/Feelings	S ₁ , S ₈ , S ₁₁ , S ₁₈ , S ₃₄ , S ₃₈ , S ₃₉	7
	Uniting the Society	S ₁ , S ₉ , S ₃₄ , Ö ₃₅ , S ₃₈	4
	Formation of New Structures	S ₅ , S ₁₀ , S ₂₀	3
	Economic Development	S ₁₃	1
	Total		26
Artistic Effects	Source of Inspiration	S ₁ , S ₂ , S ₃ , S ₇ , S ₉ , S ₁₀ , S ₁₁ , S ₁₂ , S ₂₀ , S ₂₂ , S ₂₄ , S ₂₅ , S ₃₂ , S ₃₄	14
	Renewal in Art	S ₁₃ , S ₂₀ , S ₂₆ , S ₂₉ , S ₃₃ , S ₃₈	6
	Increase in Productivity	S ₁₅ , S ₂₃ , S ₂₇ , S ₂₈	4
	Increased Value of the Artist and Artwork	S ₁ , S ₂₃	2

	Total		26
Psychological Effects	Psychological Healing	S ₆ , S ₁₄ , S ₁₅ , S ₁₇ , S ₂₇ , S ₂₈ , S ₃₁ , S ₃₄ , S ₃₈	9
	Total		10
No Positive Effect	No Positive Effect	S ₂₁	1
	Total		1
	Total		42

The data presented in Table 3 illustrate various themes regarding the positive effects of natural disasters on the field of art. These themes can be examined under four main categories: societal, artistic, psychological, and no positive effect.

Societal effects consist of sub-themes such as raising awareness in society, expressing the experiences/emotions of the society, fostering unity in the community, formation of new structures, and economic development. As evident from Table 3, the most emphasized positive societal impact is the role of art in raising awareness within society. Artistic effects encompass themes like serving as a source of inspiration, renewal in art, increased productivity, and the appreciation of both the artist and the artwork. Within the artistic effects theme, the most frequently mentioned aspect is how natural disasters serve as a source of inspiration for artists. It is noteworthy that while inspiration loss is cited as one of the negative effects of natural disasters in Table 2, it is also acknowledged as a source of inspiration among the positive effects. Thus, it is apparent that natural disasters can both inspire and lead to inspiration loss within the realm of art. Upon examining the psychological effects theme, it is observed that natural disasters, alongside art, can facilitate psychological healing. Lastly, there are also opinions indicating no positive effect from natural disasters.

Below are sample statements regarding the positive effects of natural disasters on art from a societal perspective.

S₄ *“Artists can guide society by incorporating natural disasters into their art to raise awareness and provide direction to the community.”*

S₁₆ *“It can raise awareness among people. An artist can create a work to enlighten people. They can create a work that narrates the event.”*

S₈ *“An artist can show the emotions felt by a society through a single artwork.”*

S₁₁ *“The positive impact of art emerges after a while, even in the face of such tragedies. The most common form of addressing the community is through critical art. It could be a*

painting, a song, or a theatre play. But the goal is the same, to show that we understand the people experiencing this pain and to emphasize any wrongdoing”

S₁ “Especially in such periods, support for art can be increased by the unity of society experiencing natural disasters. People can help disaster victims through their art. This encourages art. During those times, more art pieces can be expected.”

S₉ “In societies affected by natural disasters, people come together more, and they show this to the whole world through art. The unifying power of art is used to keep people together even in the face of disasters.”

S₂₀ “Changes in architecture are occurring to protect against destructive natural disasters, leaving a positive impact on architectural art.”

S₁₃ “After experiencing sad events, art can uplift us and significantly contribute to our recovery.”

Below are sample statements regarding the positive artistic effects.

S₁₂ “An artist finds a subject. Natural disasters affect the emotions of the artist and influence their works. More intense and emotional works emerge.”

S₂₄ “Even in natural disasters, despite their horrific consequences, artists can find inspiration in everything and reflect it in their art because it is part of art. A painter can depict the deep sorrow and pain of holding the hand of their child buried under the debris during an earthquake, or a parent crying; or a film can depict a village destroyed by a flood. Another effect may be artists who have gone through psychological changes due to natural disasters and may reflect them positively in their art. The realities of life such as pains and sorrows have nourished art for centuries, and the sorrows and grief caused by natural disasters have the same effect.”

S₂₆ “No matter how negatively we perceive the concepts of death and pain, they can also positively affect art. After disasters, artists can make changes in their art, style, and themes, and experiment with new styles, resulting in new forms of art. Artists may seek refuge in their art in the face of these events and can successfully depict the disaster of that time, which can evoke the pain and sorrow of that period in the future, forming a connection between future people and art. Despite negativity harming art, it also reveals what is hidden and can lead to the emergence of new art topics and styles, resulting in the emergence of new artists.”

Ö₃₈ “Natural disasters challenge people and provoke the need for new solutions. This encourages creativity and allows for the emergence of new forms of art. Artists can use different

materials, techniques, or themes to overcome the challenges posed by natural disasters and discover new forms of expression in the process."

S₁₅ "Artists affected by natural disasters may focus more on their art to feel better."

S₂₈ "Nature has been an inspiration for art and artists for centuries. Besides aesthetic creation, nature offers a rich variety of materials to humans. The parallels between humans and nature, along with the damage inflicted on nature by humans, can enhance the creativity and productivity of artists."

S₂₃ "The country's artists are highly regarded. The value of artworks increases."

Below are sample statements regarding the positive psychological effects.

S₆ "There is always hope, starting anew and turning a new page is the best thing for a person, and therefore, the inclusion of art in this page is a significant influence, one of the greatest steps of renewal."

S₁₅ "Artists affected by natural disasters may focus more on their art to feel better."

S₃₁ "Artistic works related to disasters can be made to heal wounds caused by natural disasters, and this helps people forget the disaster a bit."

Examples related to the theme of "no positive impact" are given below.

S₂₁ "I do not think natural disasters have a positive aspect on art."

4. Conclusion and Suggestions

Considering art as a universal language, the impact of natural disasters on art from a cultural perspective becomes a significant issue worldwide. Art serves as a means of expressing and sharing human experiences, and the challenges and effects of natural disasters can deepen or alter this form of expression. The results of the study, focusing on the first sub-problem "Findings Regarding Visual Communication Design Department First-Year Students' Views on the Negative Effects of Natural Disasters on Art," have been thoroughly examined. The findings are categorized under the themes of artistic, societal, and no negative effect;

Artistic Effects:

Destruction of Cultural Heritage: Students believe that natural disasters can severely damage cultural heritage artistically, potentially erasing specific artistic legacies and values

embraced by society. This perspective underscores how the loss or destruction of historical and cultural artifacts can negatively impact artists.

Psychological State of the Artist: Students emphasize emotional difficulties as factors affecting artists' psychological well-being. They perceive that the emotional toll of natural disasters, such as death, loss, and grief, can deeply affect artists. This suggests that artists may struggle emotionally, which could impede their creativity and productivity.

Destruction of Art Production Spaces: Students suggest that natural disasters may disrupt art production spaces, making it challenging for artists to continue their work effectively and causing delays in their creative processes.

Loss of Inspiration: Another point emphasized in student views is that environmental factors can influence artists, leading to a loss of inspiration. It is highlighted that the negative atmosphere created by disasters can affect the emotional state of artists, potentially resulting in a loss of creative inspiration. Especially, students believe that witnessing natural disasters can make it difficult for artists to find the creative inspiration necessary to produce artistic works after experiencing negative events and losses. This difficulty could lead to artworks adopting a pessimistic tone and reflecting negative emotions. This perspective underscores that natural disasters impact not only the physical environment but also the inner world of artists.

Artist Loss: Students have pointed out that the loss of artists' lives due to natural disasters can lead to a significant loss in the art community. The loss of an individual's life or disappearance can create a significant gap in the art world, affecting the artistic legacy and creativity of a community. The notion of artist loss is emphasized not only as an individual loss but also for its impact on the artistic heritage and creativity of a community. These views demonstrate the close relationship between the art world and how natural disasters affect human life and communities.

Pessimism in Artworks: One student mentioned that natural disasters can influence artworks to adopt a pessimistic atmosphere.

Social Effects:

Change in Priorities: Students believe that disasters can change the priorities of society, as the focus shifts to urgent needs in times of disaster, interest in art and culture may decrease or resources allocated to these areas may be restricted. This perspective reflects a view that in

the aftermath of disasters, society's priorities may shift towards urgent aid, security, and basic needs, potentially resulting in diminished interest in arts and cultural activities.

Economic Hardships: Students hold the view that natural disasters can adversely affect the financing and support of art by causing economic hardships. According to this perspective, the negative impact of disasters on the economy may lead governments and society to reassess their priorities. Focusing on urgent needs and recovery efforts may reduce resources allocated to art and culture projects. This situation can lead to difficulties in funding the arts and make it harder for artists to sustain their work.

No Negative Impact:

No Negative Impact: Only two students have stated that natural disasters have no adverse effect on art.

It has been observed that natural disasters have both artistic and social consequences for those experiencing the calamity. In this context, first and foremost, situations such as the disappearance, destruction, or theft of artistic heritage in the aftermath of natural disasters are encountered. This situation leads to the disappearance of our artistic heritage and prevents its transmission to future generations. From the perspective of artists in the affected region, they have been seen to suffer both financially and spiritually, feeling pessimistic, restless, and helpless during this process. Therefore, it also leads to a loss of inspiration for the artist. Due to the financial losses suffered by artists, they are unable to obtain artistic materials or access places selling art materials in the region due to damage, inaccessibility, or destruction. Moreover, the destruction or collapse of venues that provide artistic education to the public, such as galleries and studios, prevents art from reaching people. The loss of lives among artists after natural disasters is also a significant loss in artistic terms. Artists have a mission to guide, educate, and contribute to the development of society. Economic difficulties experienced in the aftermath of natural disasters also lead to changes in priorities in terms of societal impacts.

The perspectives of Visual Communication Design students on the positive effects of natural disasters on the field of art were examined within the scope of the second sub-problem of the research. According to the obtained data, students evaluated the positive effects of natural disasters on art from social, artistic, and psychological perspectives. The findings indicate that students have a broad perspective on the positive effects of natural disasters on art in different dimensions. At the same time, it was determined that the theme of "No Positive

Impact" also played an important role in the research process. When the student opinions obtained within the scope of these themes are considered, the following points emerge;

Social Effects:

Raising Awareness in Society: The majority of students expressed the view that natural disasters could be an effective tool for raising awareness in society through art. It was emphasized that the effects of disasters can be conveyed through artworks, thus increasing social awareness.

Expressing Society's Experiences/Emotions: Students believe that art is a powerful tool for expressing the experiences and emotions of society. They also emphasized the importance of establishing emotional connections and sharing experiences through artworks. Students highlighted the impact of art on expressing the experiences and emotions of society in dealing with natural disasters, stating that art facilitates the sharing of common emotions among people.

Uniting Society: Some students expressed the view that natural disasters could bring society together through art. They mentioned that the unifying power of art has the potential to promote social solidarity and resilience.

Formation of New Structures: Students mentioned that art could have a positive impact on the formation of new structures after natural disasters and contribute to economic development. They stated that art could play a role in the reconstruction and transformation of society.

Economic Development: Only one student expressed their opinion under this sub-theme. This student stated that natural disasters could contribute to economic development through art.

Artistic Effects:

Source of Inspiration: The majority of students believe that natural disasters can be a source of inspiration for artists. They emphasized the idea that challenging situations can enhance creativity.

Renewal in Art: A group of students expressed the view that natural disasters could encourage renewal in art. These views may indicate that the challenging conditions created by disasters can positively influence design processes and techniques.

Increase in Productivity: Some students mentioned that natural disasters could increase the productivity of artists. They emphasized that challenging conditions could lead artists to explore new forms of expression.

Increase in the Value of the Artist and Artwork: Several students expressed the view that natural disasters could increase the value of artists and artworks. These views indicate that students believe that artworks and artists emerging after natural disasters may gain more recognition in society.

Psychological Effects:

Psychological Healing: Some students believe that art can play an important role in coping with the psychological challenges caused by natural disasters. They stated that art, as a therapeutic tool, can support individuals' emotional healing process.

No Positive Impact:

No Positive Impact: One student stated that natural disasters have no positive impact on art.

In conclusion, when the perspectives of Visual Communication Design students on the effects of natural disasters on art are examined, it is evident that students' views on the negative effects of natural disasters on art prevail. Students mostly focused on artistic effects, particularly themes such as the destruction of cultural heritage and the psychological state of the artist received significant emphasis among students. Students shared detailed thoughts on how natural disasters affect the content, emotional tone, and production spaces of artworks. In this context, it can be said that artistic effects stand out.

On the other hand, when examining the views of visual communication design students on the positive effects of natural disasters on art, it is observed that there is a balance between social effects and artistic effects. However, among the artistic effects, the theme of "Source of Inspiration" stands out prominently. Students have also expressed opinions regarding the loss of inspiration among the negative effects of natural disasters. In this regard, it is observed that natural disasters can both provide inspiration for art and lead to a loss of inspiration.

Looking at the general views of students on the effects of natural disasters on art, it can be said that artistic effects are emphasized more than social effects. Students generally believe that natural disasters have negative effects on art, as they can destroy cultural heritage, erase certain artistic histories embraced by society, and adversely affect the psychological state of

artists, thus hindering art production. Alongside the negative aspects, students also believe that natural disasters can serve as a source of inspiration for art and artists. Despite mentioning positive effects in this regard, the overall tendency is towards highlighting the negative effects. In this context, it can be said that students tend to evaluate the effects of natural disasters on art more from a negative perspective.

These findings indicate that the negative effects of natural disasters on the field of art are multifaceted and profound. This information underscores the potential for societies affected by natural disasters to utilize the restorative and therapeutic potential of art to support processes of social healing and coping with such challenging situations.

It has been concluded that various branches of art are utilized to raise awareness about natural disasters, as well as to guide and inform the society about what needs to be done during and after natural disasters. The emotions and experiences acquired by society during this process can be observed in the artworks of artists. Art has always been the best means of expressing such pains and sorrows. This situation also leads to a stronger bond and connection among individuals within society through art. The unifying power of art against natural disasters also fosters empathy. Engaging in art serves as a source of hope for both the artist and those experiencing the natural disaster, thus carrying a therapeutic aspect. In terms of art, it serves as inspiration for the artist, providing new topics and ideas while nourishing art itself. In a sense, it can lead the artist into a more productive phase in their artistic endeavors. Nature has always been a source of inspiration for artists. As the artist feels better, they can also pave the way for innovations. Alongside natural disasters, the value of both the artist and their works may increase. There are many things that can be done to reduce, prevent, and raise awareness about natural disasters. However, as long as humans interfere with the balance of nature, natural disasters such as floods and fires will continue to occur.

4.1. Suggestions

Evaluating the negative and positive effects of natural disasters on art reveals important themes that impact various dimensions of art. In this context, various suggestions and explanations regarding how natural disasters affect the field of art are presented below:

- The destruction of cultural heritage by natural disasters and their impact on the psyche of artists underscore the necessity of preserving cultural heritage and providing psychological support to artists to enhance the resilience of art. In this regard, efforts can be focused on the

restoration of cultural heritage post-disaster and the development of psychological support programs for artists.

- The destruction of art production facilities by natural disasters and the resulting loss of inspiration may require making workshops and galleries disaster-resistant and promoting workshop activities to continuously provide inspiration to artists to increase their resilience against disasters.

- The shift in societal priorities and the emergence of economic hardships highlight the importance of the societal impact and economic sustainability of art. In this context, raising awareness within society and establishing economic support mechanisms can enhance the positive effects of art on society.

- The positive effects of natural disasters on art indicate that art can play a significant role in areas such as raising societal awareness, artistic renewal, and psychological healing. Therefore, projects and activities can be organized to support these positive effects of art in the aftermath of natural disasters.

- Urgent measures should be taken to preserve cultural heritage against natural disasters, and restoration efforts should be prioritized.

- Psychological support should be provided to artists, and special support programs should be established for disaster situations.

- Art should be effectively used as a tool to raise awareness within society and contribute to increasing preventive awareness against natural disasters.

- Mechanisms should be established to ensure the economic sustainability of art, and financial support should be provided to art projects.

These suggestions will contribute to strategies aimed at managing the effects of natural disasters on art and strengthening the positive effects of art. These strategies will support steps towards creating a more resilient art environment from cultural, artistic, and societal perspectives.

CONFLICT OF INTEREST STATEMENT

The authors declare that there is no conflict of interest in this study.

RESEARCH AND PUBLICATION ETHICS STATEMENT

The authors declare that research and publication ethics are followed in this study.

The necessary permission to conduct the study was obtained from Social and Human Sciences Ethics Committee of Ankara Yıldırım Beyazıt University of Applied Sciences (17.05.2023-98/05).

AUTHOR LIABILITY STATEMENT

The authors declare that the “Conceptual Framework, Post Draft, Review and Editing” part of this work was done by Assoc. Prof. Dr. Seçil KARTOPU, “Method Design, Post Draft, Visualization, Research” part of this work was done by Assoc. Prof. Dr. Melike BAKAR FINDIKCI.

Sanat Öğrencilerinin Gözüyle Doğal Afetlerin Sanata Etkileri

Doç. Dr. Seçil KARTOPU, secilkartopu@aybu.edu.tr, Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, 0000-0002-1261-024X

Doç. Dr. Melike BAKAR FINDIKCI, melike.bakarfindikci@ibu.edu.tr, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, 0000-0002-0603-9788

Özet: Doğal afet, doğal olaylar sonucu insanlar, çevre veya ekonomik sistemlere önemli zarar veren, yıkıcı etkilere sahip olaylardır. Bu olaylar, genellikle insanların kontrolünde olmayan ve doğanın doğal dengesi içinde gerçekleşen fenomenlerdir. Afetlerin insan yaşamını, çevreyi ve toplumu etkilediği gibi sanat, sanatçılar ve sanat eserleri üzerinde de hem olumsuz hem de olumlu etkileri vardır. Ancak, bu etkiler her zaman sadece maddi hasar veya oluşan değişimler ile sınırlı kalmaz. Afetler kültürel mirasımız olan sanat eserlerinin yok olmasına neden olduğu gibi aynı zamanda sanatı besleyebilir. Sanat, insanların yaşadığı her türlü deneyimi yansıtabilecek kadar geniş bir yelpazeye sahiptir. Bu araştırma doğal afetlerin sanata olumlu ve olumsuz etkilerini, sanat öğrencilerinin nasıl gördüğü üzerinedir. Yarı yapılandırılmış sorulara verilen cevaplarla sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin doğal afetlerin sanata etkileri ile ilgili düşünceleri belirlenip yorumlanmıştır. Bu yorumlar sonucunda gençlerin farkındalık düzeyi belirlenmek istenmiştir. Çünkü doğal afetlerin, iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve insan nüfusunun artması gibi faktörler nedeniyle giderek artması beklenmektedir. Bu nedenle, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak, risk yönetimi stratejileri geliştirmek ve afetlerin olumsuz etkilerini en aza indirmek için çalışmalar yapmak ve en önemlisi gençlerin farkındalığını artırmak gerekmektedir.

Anahtar Sözcükler: Sanat, Doğal afetler, Sanat öğrencileri, Farkındalık.

1. Giriş

Sosyal bir çevrede yaşayan insan, çevreden etkilendiği gibi çevreyi de etkilemektedir. Artan şehirleşme ve nüfusla birlikte dikey yerleşim alanlarının artması doğal ortamın dengesini bozmakta ve doğal afetlerin yaşanmasına zemin oluşturmaktadır. Doğal afetler, hemen hemen her gün dünyanın farklı yerlerinde değişik türlerde olmaktadır. Bu afetlerin tahmin edilemez olması, ani olması, insan gücünü aşıyor olması ve çok büyük coğrafi alanlarda yıkıcı güce sahip olması olumsuz etkilere neden olmaktadır. Dolayısıyla cana, mala, geçim kaynaklarına ve kültürel mirasa verdiği zarar da büyüktür. Doğal afetler karşısında birincil öncelik hayatta kalmadır. Daha sonra sağlık, barınma, yiyecek gibi temel ihtiyaçlar karşılandıktan ve psikolojik destek sağlandıktan sonra kültürel ve sanatsal varlıkların korunması gelmektedir. Kültürel ve sanatsal varlıkların korunması toplumun geçmişinin kayıt altına alınması ve gelecek nesillere aktarılması açısından önemlidir. Doğal afet sonucu kültürel ve sanatsal varlıkların hasar görmesi ve kaybı durumunda uzun zaman ve emek sonucu normal yaşam alanı oluşturma sürecine göre önemli farklılıklar görülmektedir. Kültürel ve sanatsal varlıkların yerine konulamaz olması afet yönetiminin ne kadar gerekli olduğunu göstermektedir.

Doğal afetlerin neden olduğu olumsuzluklarla baş etme sürecinde, sanatın önemli bir katkısı vardır. Sanat, geniş bir yelpazede insan deneyimlerini yansıtabilecek kadar çeşitlilik gösterir. Bu bağlamda, afet durumlarında sanat dünyası ve sanatçılar duyarsız kalmazlar, çünkü sanat eserlerinin, tarihi yapıların, müzelerin yani kültürel birikimin yok olabileceği doğal afetler, sanat yaratım ve üretim sürecini de doğrudan etkilemektedir. Bu etki olumsuz olabileceği gibi bazen de sanatı besleyebilir. Sanatçıların doğal afetlerin yarattığı acıyı, kayıpları ve yıkımı yansıtmalarına olanak tanır. Sanat, insanların duygularını ifade etmenin bir yoludur ve doğal afetler gibi travmatik olaylar, sanatçıların yeni konular ve perspektifler sunmasını sağlar. Bu bağlamda, doğal afetlerin sanat eserlerine yansımaları, insanların yaşadığı olayların etkilerini daha iyi anlamalarına ve bu olaylarla başa çıkma sürecinde duygusal bir ifade bulmalarına yardımcı olur. Aynı zamanda, doğal afetlerin insanların yaşam tarzlarını, sosyal yapılarını ve dünya görüşlerini değiştirebileceği göz önüne alındığında, bu değişimler sanatçılara eserlerinde yeni temalar ve bakış açıları sunabilir. Örneğin, Japon sanatçıları Hiroşima ve Nagasaki'deki atom bombası saldırıları sonrası yarattıkları eserlerde, insanların yıkımdan kurtulma çabalarını, kurtarma çalışmalarını ve yaşanan acıyı ifade etmişlerdir. Bu doğrultuda araştırmada doğal afetlerin, öğrencilerin sanatsal çalışmaları üzerinde olumlu ve olumsuz etkileri var mıdır? sorusuna cevap aranmıştır. Bu araştırma ile üniversite öğrencilerinin doğal afetler ve sanata etkileri üzerine görüşlerinin araştırmacılara yol gösterici olacağı düşünülmektedir. Doğal

afetlerin, iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve insan nüfusunun artması gibi faktörler nedeniyle giderek artması beklenmektedir. Bu nedenle, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak, risk yönetimi stratejileri geliştirmek, afetlerin olumsuz etkilerini en aza indirmek için çalışmalar yapmak ve bunları sanat aracılığı ile aktarmak, dikkat çekmek sanatçıların bir nevi sorumluluğundadır. Doğal afetlerin sanata olan etkilerinin anlaşılması ve sanatın bu olaylarla başa çıkma sürecindeki rolü, kültürel mirasın korunması ve insanların duygularını ifade etmesi açısından son derece önemlidir.

Doğal afetler, jeofiziksel olaylar neticesinde ortaya çıkan ve insan, çevre ve ekonomik sistemlere potansiyel olarak ciddi zararlar veren olağanüstü durumlar olarak tanımlanır. Bu olgular, genellikle insan müdahalesinin ötesinde gerçekleşen doğa olayları olup, toplumların direnç kapasitesini ve dayanıklılığını sına potansiyeline sahiptir. Bu bağlamda, doğal afetlerin sanat ve kültür üzerindeki etkileri önemli bir araştırma alanını oluşturmaktadır. Afetler, sadece maddi varlıklara ve altyapılara zarar vermekle kalmaz, aynı zamanda toplumsal bağları, kimlikleri ve duygusal refahı etkileyerek kültürel dokuyu derinden etkiler. Bilim ve sanat arasındaki etkileşim, bu zorlayıcı koşullar altında sanatın, toplumun travmatik deneyimleriyle başa çıkma, iyileşme sürecine katkı sağlayabileceği öne sürülmektedir. Bu bağlamda, doğal afetlerin sanat yoluyla nasıl anlamlandırılabilir ve bu sürecin toplumsal direnci nasıl etkileyebileceği konusundaki araştırmalar, felaket yönetimi ve toplumsal iyileşme stratejileri açısından önem arz etmektedir.

Sanat, doğal afetlerin yarattığı zorlayıcı koşullar altında önemli bir rol oynamaktadır. Afetler, sadece maddi tahribatla sınırlı kalmayıp, aynı zamanda toplumların duygusal ve kültürel dokusunu da etkilemektedir. Sanatın, bu tür trajedilere karşı duyarlılık ve direnç oluşturma potansiyeli vardır. Sanat eserleri, acı ve kayıp gibi derin duygusal deneyimleri ifade etme ve paylaşma aracı olarak işlev görebilir. Aynı zamanda, felaket sonrası toplumlarda dayanışma ve iyileşme süreçlerine katkıda bulunabilir. Sanatın, insanların bu tür olaylarla başa çıkma ve toplumsal dayanıklılığı güçlendirme sürecindeki rolü, kültürel mirasın korunması ve toplumların yeniden inşası açısından büyük bir öneme sahiptir. Bu bağlamda, sanatın doğal afetlerin yarattığı travmatik deneyimlerle başa çıkma sürecindeki terapötik ve birleştirici işlevleri, kültürel açıdan zengin ve sağlıklı bir toplumun oluşturulmasında kritik bir faktör olarak öne çıkmaktadır.

Bu araştırma doğal afetlerin sanata olumlu ve olumsuz etkilerini, sanat öğrencilerinin nasıl gördüğü üzerinedir. Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencilerinin online yarı yapılandırılmış sorulara verilen cevaplarla sanat eğitimi alan

üniversite öğrencilerinin doğal afetlerin sanata etkileri ile ilgili düşünceleri belirlenip yorumlanmıştır. Öğrencilerin sorulara verdikleri cevaplar sonucu yapılan değerlendirmeler ile öğrencilerin farkındalık düzeyi belirlenmek istenmiştir. Çünkü doğal afetlerin, iklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve insan nüfusunun artması gibi faktörler nedeniyle giderek artması beklenmektedir. Bu nedenle, doğal afetlere karşı hazırlıklı olmak, risk yönetimi stratejileri geliştirmek ve afetlerin olumsuz etkilerini en aza indirmek için çalışmalar yapmak ve en önemlisi gençlerin farkındalığını artırmak önemlidir.

Bu araştırmada, sanat eğitimi alan öğrencilerin, doğal afetlerin sanata etkileri ile ilgili görüşlerinin ele alınması problem cümlesi olarak belirlenmiştir. Bununla ilgili alt problemler şu şekildedir;

1. Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencilerinin doğal afetlerin sanata olan olumsuz etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?
2. Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencilerinin doğal afetlerin sanata olan olumlu etkilerine yönelik görüşleri nelerdir?

1.1. Doğal Afetler

Afet, insanların fiziksel, ekonomik ve sosyal kayıplara neden olan, sosyal yaşamın gidişatını bozan her türlü doğal, teknolojik veya insan kaynaklı olayların tümünü kapsamaktadır (Dölek, 2016, 320). Doğal afetler ise, doğanın gücü ve etkisiyle gerçekleşen, insanlara, çevreye ve ekonomik sistemlere zarar veren olaylardır. Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) afeti; “dışarıdan yardım gereksinimi oluşturacak şiddette ve olağanüstü büyüklükte oluşan, aniden meydana gelen çevresel (ekolojik) bir olay” olarak tanımlamaktadır (Hogan ve Burstein, 2002, 4). Depremler, tsunamiler, volkanik patlamalar, kasırgalar, fırtınalar, yangınlar, çığlar, seller, toprak kaymaları, kuraklık ve don olayları gibi çeşitli olaylar doğal afetler arasında yer alır (WHO [World Health Organization], 2021). Doğal afetler, doğa olaylarının insan yaşamını etkilemesi sonucu gerçekleşmektedir. Doğal afetler genellikle tam olarak önceden tahmin edilemeyen olaylardır. Ancak, bilim ve teknoloji sayesinde, bu afetlere karşı hazırlıklı olmak mümkün hale gelmiştir. Doğal afet türleri ve önem durumu ülkeye ve bulunduğu konuma göre değişmektedir (AFAD,2023). Afetler, insan kaynaklı afetler ve doğa kaynaklı afetler olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Doğa kökenli afetler; yağmur, kar ve su kaynaklı afetler (sel, su taşkınları, çığ, toprak kayması gibi), iklim koşullarındaki etkili değişiklikler (kuraklık, don, buzlanma, buzul erimesi gibi), kontrol edilemeyen güçlü hava hareketleri sonucu oluşan afetler (fırtına, kasırga, hortum gibi) olarak sıralanabilir (AFAD,2023). İnsan kökenli afetler ise; kaynağı net bilinmeyen

seyrek oluşan afetler (yangın, meteor düşmesi gibi) ve tektonik aktiviteler sonucu oluşan afetlerdir (deprem, tsunami, yanardağ patlaması gibi) (Dölek, 2016, 321). AFAD 2023 raporuna göre ise doğal afetler yavaş gelişen doğal afetler, hızlı gelişen doğal afetler ve insan kaynaklı afetler olmak üzere üç gruba ayrılmaktadır. Yavaş gelişen doğal afetler arasında şiddetli soğuklar, kuraklık ve kıtlık yer almaktadır. Hızlı gelişen doğal afetler ise deprem, sel, su taşkınları, toprak kaymaları, kaya düşmeleri, çığ, fırtına, hortum, volkan ve yangınlardır. İnsan kaynaklı afetler arasında nükleer, biyolojik ve kimyasal kazalar, endüstriyel kazalar, taşımacılık kazaları vb kazalar yer almaktadır (AFAD,2023)

Bu afetler, genellikle insanların kontrolünde olmayan doğal dengenin bir sonucudur ve çoğu zaman ani, beklenmedik ve şiddetli bir şekilde gerçekleşirler. Afetler, doğal kaynakların tahrip olmasına, ekonomik kayıplara, sosyal istikrarsızlığa, hayat kaybına ve yaralanmalara neden olabilir. İklim değişikliği, doğal kaynakların tükenmesi ve insan nüfusunun artması gibi faktörler nedeniyle, doğal afetlerin giderek artacağı tahmin edilmektedir.

Doğa insandan daha üstündür, bu sebeple de doğal tehlikelere karşı tehlikenin ne zaman, nerede, nasıl ve niçin olacağını bilmek gerekmektedir. Yaşanılan mekânın tanınması ve o bölgedeki doğa olaylarının iyi tanınması yaşanılacak zararları da en aza indirmek için önemlidir. Bu bağlamda afet kültürünün oluşturulması önem taşımaktadır (Dölek, 2016, 318). Bunun için afetlerin öncesi ve yaşanma anından sonrası daha önemlidir. Sağlık sorunları, psikolojik destek gerektiren durumlar, özel bakım gereken bireyler, ulaşım sorunu, barınma, temizlik, beslenme gibi temel ihtiyaçların karşılanması afet sonrası karşılaşılan problemlerdir.

Bu anlamda afet yönetimi, yaşanan sorunları çözmede önem arz etmektedir. Tehlikelere karşı hazırlıklı olma, zararı azaltma, hızlı müdahale ve kaynakların doğru şekilde organize edilmesiyle birlikte doğru planlanması süreçleri afet yönetimini kapsamaktadır (Dölek, 2016, 319).

Amerika Birleşik Devletleri Jeolojik Araştırmalar Servisi (USGS) raporları çerçevesinde dünyada her yıl yaklaşık 500 bin ölçülebilir deprem gerçekleşmektedir. Bu depremlerin sadece %20'si hissedilebilmektedir (Bilgehan, 2023,286).

Dünya genelinde de birçok ülkenin, çeşitli doğal afetlere maruz kaldığı bilinmektedir. Depremler, tsunamiler, kasırgalar, orman yangınları, seller ve salgınlar gibi olaylar dünyanın farklı coğrafyalarında yaşanmaktadır. Ayrıca, iklim değişikliği etkisiyle giderek artan kasırga ve taşkın olayları, dünyanın birçok bölgesinde ciddi zararlara neden olmaktadır. Dünya çapında

kabul edilen 52 farklı afet türü göz önüne alındığında, bu afetlerin yaklaşık 21'inin Türkiye'de gerçekleştiği bilinmektedir (Işık vd., 2012, 86).

Doğal afetler aslında tarihin her döneminde toplumların kültürel ve tarihsel mirasını şekillendirmiş önemli olaylar arasındadır. Afetler, toplumların kültürel tarihine farklı şekillerde etki etmiştir. Antik çağda yaşanan volkanik patlamalar, tsunami ve depremler, Yunanistan ve Roma uygarlıklarını etkilemiştir. Bu afetler, antik dönem mimarisinin gelişmesine ve inşaat teknolojilerinin yeniden düşünülmesine neden olmuştur. Orta Çağ'da yaşanan büyük depremler ise, Avrupa'da gotik mimarinin gelişmesine yol açmıştır. Gotik mimari, deprem gibi doğal afetler karşısında daha dayanıklı ve esnek bir yapı stili olarak tercih edilmiştir.

Türkiye'de, tarihi boyunca birçok doğal afetle karşı karşıya kalmış bir coğrafyadır. Depremler, sel felaketleri, heyelanlar ve diğer doğal afet olayları, ülkenin farklı bölgelerinde zaman zaman ciddi hasarlara ve kayıplara neden olmuştur. Özellikle deprem kuşağında bulunan Türkiye, bu tür olaylara karşı sürekli bir risk altında bulunmaktadır.

Türkiye jeolojik, topoğrafik ve meteorolojik yapısı gereği doğa kaynaklı afetlerin sıklıkla görüldüğü ülkeler arasındadır. Türkiye, Akdeniz-Alp-Himalaya deprem kuşağı üzerinde yer almaktadır. Türkiye'de yaşanan doğal afetlerin başında deprem gelmekte, daha sonra heyelan, su baskını, kaya düşmesi, çığ gibi felaketler izlemektedir (AFAD, 2023, 10). Türkiye'de doğa kaynaklı afetlerde deprem %64, sel %15, toprak kayması %16, yangınlar %4, çığ ve diğerleri %1 etkiye sahiptir (Dölek, 2016, 315). Can kayıplarının %60'ı deprem kaynaklıdır. Ülkeler bazında düzenlenen "Küresel Risk Endeksi 2018" raporuna göre Türkiye 5.0 endeks puanı ile yüksek risk grubunda yer almaktadır (AFAD, 2023). Ortalama olarak her beş yılda bir geniş çapta depremin yaşandığı görülmektedir. Bu depremlerden de yaklaşık olarak 1.000 kişi hayatını kaybetmektedir (AFAD, 2018,43).

Daha erken dönemlere bakılacak olursa Osmanlı döneminde 1509 yılında İstanbul'da meydana gelen depremde yaklaşık 13 bin insanın öldüğü, 109 cami ve 1.047 yapının da yıkıldığı bilgisi bulunmaktadır. Bu süreçte II. Beyazıt'ın çıkardığı fermanla ev yapmak isteyen ailelere 20 altın verilmiş, deniz kenarı ve surlar dışında kalan dolgu zeminlere yapı yasağı getirilmiştir (AFAD, 2023, 17). Cumhuriyetin ilanı ile birlikte Mübadele, İmar İskân Bakanlığı kurulmuştur. Ancak Bakanlık bir yıl sonra kapatılmıştır. Bu dönemde (1930 yılında) 1580 sayılı Belediye Kanunu yürürlüğe girmiştir. 1939 yılında yaşanan Erzincan depremindeki can ve mal kaybının çokluğu ise bu mevzuatın yetersiz kaldığını göstermiştir. Yine aynı yıl Yapı ve İmar İşleri Reisliği kurulmuştur. 1940 yılında Erzincan depreminde zarar görenlere yapılacak yardımlarla ilgili kanun çıkartılarak

deprem bölgesindeki vergi mükelleflerinin tüm vergi borçları silinmiştir. Evleri yıkılan veya hasar gören vatandaşa ücretsiz arsa ve yapı malzemesi yardımı yapılmıştır. Ayrıca memur ve diğer çalışanlara üç maaş avans verilmiş, mahkumların cezaları affedilmiş ve taşıma işlemlerinde indirim uygulanmıştır (AFAD, 2023, 18).

Afetlerin olası zararlarını ortadan kaldırmak maksadıyla 1944 yılında 4623 sayılı Yer Sarsıntılarında Evvel ve Sonra Alınacak Tedbirler Hakkında Kanun çıkarılmıştır. Bu kanunla birlikte afetlerin ortaya çıkaracağı olası zararların en aza indirgenmesi hedeflenmiştir. *“1953’de Yapı ve İmar İşleri Reisliği bünyesinde kurulan Deprem Bürosu, 1955 yılında DE-SE-YA (Deprem-Seylap-Yangın) Şubesi olarak güncellenmiştir. 1959 yılında çıkartılan Afet Kanunu uluslararası ve çağdaş kapsamlı olması bakımından birçok ülke tarafından örnek alınmıştır”* (AFAD, 2023, 19-22).

1999 Marmara depremiyle birlikte afet yönetimi tekrar gözden geçirilmiştir. Bu doğrultuda İçişleri Bakanlığı’na bağlı Sivil Savunma Genel Müdürlüğü, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı’na bağlı Afet İşleri Genel Müdürlüğü ve Başbakanlık’a bağlı Türkiye Acil Durum Yönetimi Genel Müdürlüğü kapatılarak 2009 yılında 5902 sayılı kanun ile Başbakanlık’a bağlı Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı (AFAD) kurularak tek bir çatı altında toplanması sağlanmıştır. Daha sonra AFAD 2018 yılında Başbakanlık’tan İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır (AFAD, 2023, 28). Günümüzde de doğal afetler karşısında AFAD görev yapmaktadır.

Ülkemizde son yıllarda yangınlar, sel felaketleri ve depremler sıkça yaşanan doğal afetler arasında ilk sırada yer almaktadır. Bu doğal afetler, yerleşim alanlarını ve altyapıyı ciddi şekilde etkileyerek toplumsal bir travmaya yol açmıştır. Son yıllarda Türkiye’nin farklı bölgelerinde meydana gelen depremler, seller ve yangınlar büyük çapta can ve mal kayıplarına sebep olmuştur. Bu doğal afetler, sadece maddi kayıplarla sınırlı kalmayıp aynı zamanda sosyal, ekonomik ve kültürel etkileri de beraberinde getirmektedir. Bu bağlamda toplumların afetlere karşı direncini artırmak, riskleri azaltmak ve afet sonrası toparlanma süreçlerini yönetmek için bilimsel araştırmalar ve stratejik planlamalar büyük önem taşımaktadır. Toplumun afetlere uzun vadeli direncini güçlendirmek için, çocukların ve gençlerin afetlerle ilgili bilgi düzeylerinin artırılması önemlidir (Mızrak, 2018, 63).

Bu süreçte doğal afetlerin etkileri aynı zamanda mimari, sanat ve tarihsel belleği etkilediği gibi, toplumsal yapı ve kültürel dokuyu da etkilemektedir. Afetler, toplumların yaşam biçimlerinde değişikliklere neden olabilmekte ve toplumların kültürel gelişimine yön verebilmektedir.

Doğal afetler, tarihi yapıları, kültürel mirası ve sanat eserlerini yok edebilir. Bununla birlikte savaşlar ve afetlerden dolayı kültürel bellek kurumları da (kütüphaneler, arşivler, müzeler vb.) tehlike altındadır ve yok olabilir (Şeşen, 2019, 37). Doğal afetlerde kaybolan sanat eserleri, insanlık tarihi ve kültürü için büyük bir kayıp olabilir. Bu eserler, geçmişimizin ve kültürümüzün birer parçasıdır ve kaybedildiklerinde geri getirilemezler. Tarihi yapılar, heykeller, resimler ve diğer sanat eserleri, bize geçmişimiz hakkında bilgi verirler. Bu eserler, toplumumuzun ve kültürümüzün bir parçasıdır ve yok olmaları, bu mirasın devam etmesine engel olabilmektedir.

Doğal afetler ile sanatın karşılıklı etkileşimi, insanların hayatlarına, tarihlerine ve kültürlerine dokunan önemli bir durumdur. Bu bağlamda sanat, insanların bu olaylarla başa çıkmalarına yardımcı olarak insanların olayların etkilerini daha iyi anlamalarına, yaşanan acıların gelecek nesillere aktarılmasında ve onlar tarafından da anlaşılmasına katkıda bulunmaktadır.

1.2. Sanat Eğitimi

Sanatın kesin bir tanımı bulunmamakla birlikte yer ve zamana göre birbirinden farklı anlamlar taşımaktadır. Platon sanatı, taklidin tekrar taklit edilmesi olarak tanımlamış ve bir yansıtma (mimesis) olduğunu belirtmiştir (Read, 1981, 127). Aristoteles ise sanatı madde ve onun bulanık şeklinden saf ve ruhsal güçleri ortaya çıkartmak için insan tarafından oluşturulan bir ilke olduğunu savunmuş ve insanın sanat yaparken öykünmeden faydalandığını ifade etmiştir (Özsoy, 2007, 23). Özsoy (2007, 15) ise sanatı, yaratıcılık, buluş, özgünlük ve yeteneğe dayalı olan şiir, edebiyat, müzik, tiyatro, resim, heykel, seramik, tasarım gibi alanları tanımlamaktadır. San'a göre ise (2004, 37) sanatı tanımlayabilmek için sanatçı, sanat ürünü, sanat tüketicisi ve tümünü kapsayan fiziksel ve toplumsal çevreden de bahsetmek gerekir. San (2010, 17) çalışmasında sanat eğitimi, "genel anlamda sanatların tüm alanlarını ve biçimlerini içine alan, okul içi ve okul dışı yaratıcı sanatsal eğitim" olarak tanımlamıştır. Bu tanım, sanat eğitiminin kapsamlı ve yaratıcı bir süreç olduğunu vurgular. Artut'un (2013, 121) bakış açısına göre, sanat eğitimi ile bireylerin yetenekleri geliştirilerek yaratıcı, özgüvenli, üretken ve estetik duygulara sahip bireyler olmaları sağlanır. Aynı zamanda, bu eğitimle uygar bir toplum yaratma düşüncesi de öne çıkar. Artut'un (2013) perspektifinden hareketle, sanat eğitimi ve yaratıcılık arasındaki içsel bağlantı anlaşılabilir. Yaratıcılığın bireyin yeteneklerini işleme süreci, sanat eğitimi ile birleşerek bireyleri estetik duygularla donatmaktadır. Bu durum, sadece bireyin kişisel gelişimine değil, aynı zamanda toplumsal bir düzeyde uygarlık ve estetik duyarlılığın geliştirilmesine de katkıda bulunabilir.

Yolcu'ya (2009, 2) göre ise sanat eserleriyle karşılaşmalar, nitelikli ya da nitelsiz olarak gerçekleşir. Bu karşılaşmalar, ilkeleri ve hedefleri belirlenmiş nitelikli bir sanat eğitiminin gerekliliğini ortaya koymaktadır. Dolayısıyla, sanat eğitimi bireyleri sanat eserleriyle daha anlamlı etkileşimlere yönlendirerek, nitelikli ve bilinçli bir sanat algısı oluşturmaktadır.

Bu perspektifler bir araya geldiğinde, sanat eğitiminin genel bir tanımı, bireyin içsel yaratıcılığını besleyip geliştirdiği, estetik duygularını güçlendirdiği ve aynı zamanda toplumsal bir düzeyde bilinçli bir sanat algısının oluşturulmasına katkı sağladığı ortaya çıkar. Kültür unsurlarından biri olan sanat, toplumsal mirasın gelecek nesillere aktarımını sağlamaktadır. Bu sebeple sanatı kültürel değerlerden ayrı düşünmek mümkün değildir. Dolayısıyla sanat eseri de toplumların kültürel birikimlerinin yansıması olarak etkili bir iletişim aracıdır (Demirel, 2019, 9).

İnsan var olduğundan beri sanatta vardır. İlk insanların mağara duvarlarına çizim yapmalarından günümüz dijital çağına kadar sanat çeşitli evreler geçirmiştir. İnsan çevresiyle iletişime geçerken ve anlamaya çalışırken sanat en iyi araçlardan biri olmuştur (Read, 1981, 3). İnsanoğlu binlerce yıl önce mağara duvarlarına bu çizimleri yaparken fikirlerini ifade etmek için faydalanmıştır. Bu süreç düşünüldüğünde sanat, geçmişten bu yana insan deneyimini betimlemekte ve tanımlamaktadır. Sanatçıların farklı özelliklere sahip olmalarına rağmen, ortak bir insan psikolojisiyle donatılmış bireyler oldukları ve bu psikolojinin eserlerine yansıdığı gözlemlenebilir. Sanat eserlerindeki psikolojik etki, her zaman belirgin olmasa da kaçınılmaz bir gerçektir. Sanat, insanın ruhunu ve psikolojisini etkilediği için, sanatla uğraşmak insanlara rahatlatıcı bir deneyim sunar. Bu uğraş, sadece mutluluk getirmekle kalmaz, aynı zamanda içsel bir huzura da katkı sağlar. Genellikle huzur arayışıyla sanata yönelen birçok insan, sanatın içsel huzur getiren bir aktivite olduğunu deneyimleyerek çevrelerine de öneride bulunur. Sanat, zaman zaman hayatın zorluklarından kaçarak insanlara rahatlama sağlar; bu rahatlama, genellikle gerçeklerden uzaklaşma ve hayal dünyasına yönelme şeklinde tezahür eder (Ayaydın, 2020, 9-10). Sanat, hayatın zorluklarından, hatırlanmak istenmeyen gerçeklerden veya beklenmeyen gelecekte kaçmanın bir yolu olarak değerlendirilebilir. Bu kaçış süreci genellikle arayışlarla devam eder ve istenen huzur noktasına ulaşarak sona erer. Resim yapma ve resimlerin psikopatolojik sanatta kullanımı, özellikle psikiyatrik değerlendirmelerde daha yaygın bir şekilde kullanılmaktadır (Akhan, 2012, 134). Sanat, bireyin iç dünyasını anlamak ve terapötik bir araç olarak kullanmak amacıyla önemli bir role sahip olduğunu gösterir.

Bu sebeple de sanatın toplumdan kopuk olduğu düşünülemez. Sanat toplumda yaşayan bireylerin yaşamlarını etkilediği gibi toplumda sanatın olası içeriğini ve işlevini belirlemektedir

(Baynes, 2004, 28). Sözsüz bir iletişim aracı olarak bireylerin özgürleşmesini sağlamaktadır. Birey günlük hayatta kendini nasıl ifade edeceğini ve insanlarla nasıl iletişim kuracağını sanat yoluyla öğrenmektedir (Buyurgan ve Mercin, 2010, 22-24). İnsan sanat yoluyla iletişim kurarken günlük hayatın içinde de sanat ve tasarıma dair pek çok şeyle karşılaşmaktadır. Sokakta, trafikte, evde, alışverişte, ambalajlarda kısacası hayatın her anında rastlaması mümkündür (Uçar, 2004, 86).

Kendini ifade etmenin bir biçimi olarak sanat eğitimi ise, birden çok duyu organımıza hitap ederek bilginin kalıcı hale gelmesini sağlamaktadır. Birey duygu, düşünce, izlenimlerini aktarırken yaratıcılık ve yeteneğini de kullanarak özgün çalışmalar yapabilmektedir. Yaratıcılık sanat eğitiminin olmazsa olmazları arasındadır. Bireyin özgüvenini arttırırken bağımsız düşünme becerisi kazanmasını sağlamakta ve alışılmışın dışında bakış açısıyla yeteneğini sergilemesine aracı olmaktadır. Sanat tarihi incelendiğinde, sanat eserlerinin toplumsal kimlikleri biçimlendirmedeki rolü, bir dizi kompleks etkenin etkileşimine dayanır. Toplumsal kimlik, bir topluluğun inançları, düşünce yapıları, üretim biçimleri, yaşamı algılama ve yorumlama biçimleri gibi unsurlardan meydana gelir (Papila, 2007, 177-178). Sanat eserleri, bu unsurları nesnelleştirme süreciyle, yani somut sanat yapıları aracılığıyla ifade etme süreciyle, toplumsal kimliğin yansması haline gelir. Sanat eserlerinde görülen temalar, toplumun benimsediği inançları yansıtarak bu inançların toplumsal kimliğin temelini oluşturmasına katkıda bulunur. Örneğin, bir dönemin dinî, mitolojik veya ideolojik görüşleri, sanat eserlerinde tasvir edilen konular aracılığıyla ifade edilir ve böylece toplumun dünya görüşüne ışık tutar. Sanat eserlerinin toplumsal kimlik oluşturmadaki rolü, inançlar, düşünce yapıları, üretim biçimleri, yaşamı algılama ve yorumlama biçimlerinin nesnelleştirilerek sanat aracılığıyla ifade edilmesi sürecinde yatmaktadır.

Bu süreçle birlikte toplumlar kendi eğitim sistemlerini de oluşturmuştur. Sanat eğitimi yaratıcılık, estetik bakış açısı kazanma, problem çözebilme ve farklı bakış açıları kazanmayı sağlamaktadır. Aynı zamanda bireyin kendini ve çevreyi keşfetmesine aracı olmaktadır. Sanat eğitimi sadece okul bazında değerlendirilmemeli aynı zamanda sosyal alanda yaratıcılık ve estetiğin ön planda olduğu bir tanımı da ifade etmektedir.

Bilimsel ve teknolojik gelişmeler de bireyin bilgi, beceri, estetik bakış açısı ve yaratıcılığını etkilemektedir (Aria, 2011, 140). Bireyin sanat eğitimi almasıyla birlikte görsel algısında ve eleştirel yaklaşımında çevresindeki görselleri betimler, çözümler, yorumlar ve yargıya ulaşır. Sanat eğitimi yeteneklerin geliştirilmesini sağlar, kendini ifade etme araçlarından biri olarak

kullanılmaktadır, bireyin özgüvenini arttırır ve özgün düşünmeye sevk eder. Sonuç olarak sanat eğitimi bireye görme, duyma, ifade etme ve iletişim kurma biçimlerini öğretmektedir.

2. Yöntem

Araştırmada öğrenci görüşlerini almak amacıyla nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın verileri, nitel araştırma desenlerinden bütünsel tek parça durum çalışması yoluyla elde edilmiştir. Durum çalışması, güncel bir olayı ya da durumu araştırmacının değişkenler üzerinde kontrol sahibi olmadığı durumlarda derinlemesine anlamak için kullanılan bir araştırma yöntemidir (Yin, 2009). Yıldırım ve Şimşek'e (2011) göre nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik bir sürecin izlendiği araştırmalardır.

Araştırmada nitel araştırmada kullanılan amaçlı örnekleme yöntemlerinden kolay ulaşılabilir örneklem tekniği kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, çalışmanın amacına bağlı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanımaktadır (Büyüköztürk vd., 2014). Amaçlı örneklemede araştırmanın amacına en uygun olan durumlar, kişiler ya da nesnelere seçilir (Balci, 2004).

2.1. Araştırmanın Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencileri (50 öğrenci) oluşturmaktadır. Araştırmanın çalışma grubunu ise araştırmaya katılmayı kabul eden 39 öğrenci oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamında öğrencilere onam formu imzalatılmıştır.

Araştırmanın çalışma grubunu Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışma grubu oluşturulurken kolay ulaşılabilir örneklem yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda 39 öğrenciye ulaşılmıştır. Çalışma grubu ile ilgili bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmanın çalışma grubu

Değişken	Alt değişken	Sayı (N)	%
Cinsiyet	Kadın	25	64,10
	Erkek	14	35,90
Toplam		39	100

Tablo 1'deki veriler incelendiğinde araştırmaya 25 kadın öğrenci (%64,10), 14 erkek öğrenci (%35,90) olmak üzere toplam 39 öğrencinin katıldığı görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada öğrenci görüşlerinin alınması amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış "Görüşme Formu" kullanılmıştır. Görüşme formunda öğrencilerin cinsiyeti, sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin doğal afetlerin sanata olan olumsuz etkileri ile ilgili görüşleri, sanat eğitimi alan üniversite öğrencilerinin doğal afetlerin sanata olan olumlu etkileri ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik 2 açık uçlu soru sorulmuştur. Veriler 01.09.2023 ve 01.07.2023 tarihlerinde online olarak toplanmıştır.

Araştırma kapsamında elde edilen verilerin içerik analiz yöntemiyle analiz edilmesi sonucunda bulgular ortaya konmuş ve bulgular, araştırma soruları çerçevesinde yorumlanarak sonuçlara ulaşılmıştır.

2.3. Verilerin Toplanması

Araştırmada öğrenci görüşlerinin alınması amacıyla veri toplama aracı olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış "Görüşme Formu" kullanılmıştır. Görüşme formu hazırlandıktan sonra alanla ilgili üç öğretim üyesinden görüş alınmıştır. Görüşme formu online olarak öğrencilere gönderilmiş ve veriler toplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Verilerin analizi için tematik analiz tekniği kullanılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorulara verilen cevaplar doğrultusunda temalar ve alt temalar oluşturulmuştur. Temalar oluşturulurken tereddütte kalındığı durumlarda ikinci bir görüş alınarak görüş birliği sağlanmıştır. Her tema ve alt tema için frekanslar hesaplanmıştır. Araştırmaya 39 öğrenci katılmıştır. Verilerin analizi yapılırken bazı öğrencilerin birden fazla temaya görüş bildirmeleri durumunda, elde edilen frekansların 39'dan fazla olmasıyla karşılaşmıştır.

2.5. Araştırma Etiği

Araştırmada her öğrenciye, etik kurallara uygun olarak bir kod verilmiş, 09.05.2023 tarihli ve 98/05 karar numaralı etik kurul proje onay belgesi alınmıştır. Veri toplama aşamasında, görüşme formları online olarak öğrencilere iletilmiş ve bilgiler titizlikle kaydedilmiştir. Bu prosedürler, araştırmanın güvenilirliğini ve etik standartlara uygunluğunu sağlamak amacıyla titizlikle uygulanmıştır.

3. Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencileri ile gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda elde edilen verilere yer verilmiştir. Veriler temalar, alt temalar, öğrenci kodları ve frekansları içeren tablolar halinde sunulmuştur.

1. Alt Problem: Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Doğal Afetlerin Sanata Olan Olumsuz Etkilerine Yönelik Görüşleri ile İlgili Bulgular

Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencilerinin doğal afetlerin sanat üzerinde olumsuz etkilerine yönelik görüşleri Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2

Doğal afetlerin sanat üzerinde olumsuz etkileri

Temalar	Alt Temalar	Öğrenci Kodları	Frekans (f)
Sanatsal Etkiler	Kültürel Mirasın Tahribi	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₁₀ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₆ , Ö ₁₇ , Ö ₂₁ , Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₂₇ , Ö ₃₃ , Ö ₃₆ , Ö ₃₇ , Ö ₃₈ , Ö ₃₉	18
	Sanatçının Psikolojik Durumu	Ö ₁ , Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₅ , Ö ₁₈ , Ö ₁₉ , Ö ₂₀ , Ö ₂₃ , Ö ₂₅ , Ö ₂₆ , Ö ₂₉ , Ö ₃₂ , Ö ₃₃ , Ö ₃₅	15
	Sanat Üretim Mekanlarının Tahribi	Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₁₄ , Ö ₂₁ , Ö ₂₃ , Ö ₂₄ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇ , Ö ₃₈	9
	İlham Kaybı	Ö ₁₄ , Ö ₂₀ , Ö ₂₁ , Ö ₃₀ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₇	7
	Sanatçı Kaybı	Ö ₂₃ , Ö ₂₄ , Ö ₃₇	3
	Sanat Eserlerinin Karamsarlığı	Ö ₂₂	1
	Toplam		53
Toplumsal Etkiler	Önceliğin Değişmesi	Ö ₇ , Ö ₁₁ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅ , Ö ₂₀ , Ö ₂₄ , Ö ₂₇ , Ö ₃₁ , Ö ₃₈	9
	Ekonomik Sıkıntılar	Ö ₂₁ , Ö ₂₇ , Ö ₃₃ , Ö ₃₄ , Ö ₃₅ , Ö ₃₈	6
	Toplam		15
Olumsuz etkisi yok	Olumsuz etkisi yok	Ö ₂ , Ö ₈	2
	Toplam		2
Genel Toplam			70

Tablo 2’de yer alan veriler, doğal afetlerin sanat alanına olumsuz etkilerine dair farklı temaları ortaya koymaktadır. Bu temalar, “sanatsal”, “toplumsal” ve “olumsuz etkisi yok” olmak üzere üç ana başlık altında incelenebilir.

Sanatsal etkiler, kültürel mirasın tahribi, sanatçının psikolojik durumu, sanat üretim mekanlarının tahribi, ilham kaybı, sanatçı kaybı, sanat eserlerinin karamsarlığı alt temalarından oluşmaktadır. Tablo 2’den anlaşılacağı üzere, en çok görüş bildirilen alt temalar kültürel mirasın tahribi ve sanatçının psikolojik durumudur. Toplumsal etkileri teması “önceliğin değişmesi” ve “ekonomik sıkıntılar” alt temalarından oluşmaktadır. Önceliğin değişmesi alt temasına 9 kişi, ekonomik sıkıntılar alt temasına 6 kişi görüş bildirmiştir. Bu durumda her iki alt tema için benzer sayıda görüş bildirilmiştir. Son olarak, olumsuz etkisi yok temasına ise 2 kişi görüş bildirmiştir.

Sanatsal açıdan olumsuz etkilere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₁ *“Kültürel mirasların yok olmasına neden olarak belirli bir sanatsal geçmişi ve insanların benimsediği değerlerin artık olmaması yüzünden sanat olumsuz etkilenebilir.”*

Ö₁₆ *“Doğal afetin olduğu bölgedeki tarihi eserler zarar görebilir, tarihi binalar yıkılabilir, eserler kaybolabilir.”*

Ö₁₀ *“Sanatçının psikolojisini etkileyerek sanatını olumsuz yönde etkileyebilir veya artık sanat yapamayacak konuma sokabilir.”*

Ö₁₉ *“Doğal afetler özellikle tanık olan insanlar üzerinde psikolojik sorunlar oluşturur. Bunun sonucunda kişinin karamsar huzursuz hissetmesine sebep olur. Sanatçı zihninde oluşan her his ve duyguyu kâğıda aktarır. Huzursuz karamsar korkmuş bir insan, sağlıklı bir sanat eseri oluşturamaz ve sanat bu anlamda kötü etkilenir.”*

Ö₂₆ *“Ölüm ve acı insanın en çok etkilendiği iki olumsuz şey. Doğal afetler ölüm ve acının birleşimi olabiliyor, sanatçıda bu iki güç karşısında beden olarak ve ruhen güçsüz kalıyor ve bu da tabii ki sanatını da etkiliyor. Sanatçı bu olaylar üzerine sanatı bırakabilir, sanattan uzaklaşabilir, sanat eskisi gibi ona bazı hisleri vermeyebilir. Mutluluk, sevgi, yaşam gibi kavramlar keder, hüznün ve acıya döndüğünde sanatçı bunu ilk önce kendi içinde halletmek isteyebilir ve sanatı bir süre bırakmak isteyebilir.”*

Ö₃₄ *“Doğal afetler, bir atölyenin veya galerinin sanatçılar için gerekli olan malzemelere ve ekipmana erişimi sınırlandırabilir veya tamamen kesilebilir.”*

Ö₁₄ *“Sanat eseri ortaya koymanın ilk adımı olan fikir, ilham böyle durumlarda ortaya koyulamaz.”*

Ö₃₇ *“Sanatçılarımızı veya yakınlarını depremde kaybedebiliriz. Böylece bu insanlar sanatlarını icra edemeden bir yıldız gibi aniden sönebilir”*

Toplumsal açıdan olumsuz etkilere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₁₁ *“Toplumun yaşadığı acı ve değişen öncelikler sebebiyle sanatın arka planda kalması afetin yaşandığı ilk günler için kaçınılmazdır. Daha sonrasında elbette tekrar sanatın eleştirel, empatik yanı ortaya çıkacaktır.”*

Ö₃₁ *“Öncelikli olan temel ihtiyaçlarımızın karşılanamadığı durumlarda insanlar sanatsal faaliyetler için atılımda bulunmaz ve bu durum sanatın ilerlemesini engeller.”*

Ö₃₈ “Doğal afetler, toplumların ekonomik altyapısını zayıflatabilir ve sanatın finansman kaynaklarını etkileyebilir. Hükümetler, doğal afetler sonrasında kurtarma ve iyileştirme çabalarına odaklandıklarında, sanat ve kültürel faaliyetler için ayrılan kaynaklar azalabilir. Bu da sanat projelerinin finansmanında güçlükler yaşanmasına neden olabilir.”

Ö₃₃ “Doğal afetler ekonomiyi olumsuz etkiliyor ve sanatsal malzemeler, ihtiyaçlar çok maliyetli olmaya başladı bu da diğer olumsuz etki”

Olumsuz etkisi yok temasına ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₈ “Sanat öznelidir, yapılan eser olumsuz olsa da ona bakan başka bir kişi çok daha olumlu şeyler görebilir”

2. Alt Problem: Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Birinci Sınıf Öğrencilerinin Doğal Afetlerin Sanata Olan Olumlu Etkilerine Yönelik Görüşleri ile İlgili Bulgular

Görsel İletişim Tasarımı bölümü birinci sınıf öğrencilerinin doğal afetlerin sanat üzerinde olumlu etkilerine yönelik görüşleri Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Doğal afetlerin sanat üzerinde olumlu etkileri

Temalar	Alt temalar	Öğrenci Kodlar	Frekans (f)
Toplumsal Etkiler	Toplumu Bilinçlendirme	Ö ₄ , Ö ₇ , Ö ₁₄ , Ö ₁₆ , Ö ₁₉ , Ö ₃₀ , Ö ₃₁ , Ö ₃₂ , Ö ₃₄ , Ö ₃₆ , Ö ₃₇	11
	Toplumun Deneyimlerini/Duygularını İfade etme	Ö ₁ , Ö ₈ , Ö ₁₁ , Ö ₁₈ , Ö ₃₄ , Ö ₃₈ , Ö ₃₉	7
	Toplumu Kenetleme	Ö ₁ , Ö ₉ , Ö ₃₄ , Ö ₃₅ , Ö ₃₈	4
	Yeni Yapıların Oluşumu	Ö ₅ , Ö ₁₀ , Ö ₂₀	3
	Ekonomik Kalkınma	Ö ₁₃	1
	Toplam		26
Sanatsal Etkiler	İlham Kaynağı	Ö ₁ , Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₂ , Ö ₂₀ , Ö ₂₂ , Ö ₂₄ , Ö ₂₅ , Ö ₃₂ , Ö ₃₄	14
	Sanatta Yenileşme	Ö ₁₃ , Ö ₂₀ , Ö ₂₆ , Ö ₂₉ , Ö ₃₃ , Ö ₃₈	6
	Üretkenliğin Artması	Ö ₁₅ , Ö ₂₃ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈	4
	Sanatçının ve Sanat Eserinin Değerinin artması	Ö ₁ , Ö ₂₃	2
	Toplam		26
Psikolojik etkiler	Psikolojik İyileşme	Ö ₆ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅ , Ö ₁₇ , Ö ₂₇ , Ö ₂₈ , Ö ₃₁ , Ö ₃₄ , Ö ₃₈	9
	Toplam		10
Olumlu etkisi yok	Olumlu etkisi yok	Ö ₂₁	1
	Toplam		1
	Genel Toplam		42

Tablo 3'te yer alan veriler, doğal afetlerin sanat alanına olumlu etkilerine dair farklı temaları ortaya koymaktadır. Bu temalar, toplumsal, sanatsal, psikolojik ve olumsuz etki yok olmak üzere dört ana başlık altında incelenebilir.

Toplumsal etkiler, toplumu bilinçlendirme, toplumun deneyimlerini/duygularını ifade etme, toplumu kenetleme, yeni yapıların oluşumu, ekonomik kalkınma alt temalarından oluşmaktadır. Tablo 3'ten anlaşılacağı üzere, toplumsal açıdan en çok vurgu yapılan olumlu etki sanatın toplumu bilinçlendirme rolüdür. Sanatsal etkileri teması ilham kaynağı, sanatta yenileşme, üretkenliğin artması, sanatçının ve sanat eserinin değerinin artması alt temalarından oluşmaktadır. Sanatsal etkileri temasında en çok doğal afetlerin sanatçılara ilham kaynağı sağlaması yönünde görüş bildirilmiştir. Tablo 2'de doğal afetlerin olumsuz etkileri arasında ilham kaybı olması yönünde görüş bildirildiği görülmektedir. Ancak doğal afetlerin olumlu etkileri arasında aynı zaman da ilham kaynağı olduğuna da vurgu yapılmaktadır. Bu doğrultuda doğal afetlerin sanat üzerinde hem ilham kaynağı sağladığı hem ilham kayıplarına yol açabileceği görülmektedir. Psikolojik etkiler teması incelendiğinde doğal afetler sonrasında sanatla birlikte psikolojik iyileşme sağlayacağı görülmektedir. Son olarak, olumlu etkisi olmayacağı yönünde de görüş bildirildiği görülmektedir.

Toplumsal açıdan olumlu etkilere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₄ *“Sanatçılar doğal afetlere sanatlarında yer vererek toplumu bilinçlendirerek topluma yön verebilir.”*

Ö₁₆ *“İnsanların bilinçlenmesini sağlayabilir. Sanatçı insanları bilinçlendirmek için bir eser yapabilir. O olayı anlatan bir eser yapabilir.”*

Ö₈ *“Sanatçı bir toplumun hissettiği duyguları tek bir sanat eseriyle herkese gösterebilir”*

Ö₁₁ *“Sanatın olumlu etkisi bir süre sonra gün yüzüne çıkar bu acıdan sonra. Bu da topluma en yaygın seslenme şeklidir; eleştirel sanat. Bu bir resim, şarkı, tiyatro oyunu olabilir. Fakat hepsinde amaç aynıdır, bu acıyı yaşayan insanları anladığımızı göstermek ve eğer ortada bir yanlış varsa bunun altını çizmek”*

Ö₁ *“Özellikle böyle dönemlerde toplumun birleşmesi ile sanat daha çok desteklenebilir. İnsanlar sanatlarını kullanarak doğal afet mağduru kişilere yardımda bulunabilir. Böylelikle sanata teşvik sağlanmış olur. O dönemlerde daha çok sanat eseri olması beklenebilir.”*

Ö₉ “Doğal afet yaşayan toplumlarda insanlar birbirlerine daha fazla kenetlenir ve bunu sanat yoluyla da tüm dünyaya gösterirler. Sanatın birleştirici gücü yaşanan felaketlerde dahi insanları bir arada tutmak için kullanılır.”

Ö₂₀ “Deprem sel gibi yıkıcı doğal afetlerden korunmak için mimaride değişiklikler meydana geliyor, bu mimari sanatında olumlu yönde güçlü bir etki bırakıyor.”

Ö₁₃ “Yaşanan üzücü olayların ardından sanat bizi kalkındırabilir toparlanmamıza ciddi manada yardımcı olduğuna inanıyorum.”

Sanatsal açıdan olumlu etkilere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₁₂ “Sanatçıya bir konu olur. Afetler sırasında sanatçının duygularını etkiler ve eserlerine etkisi olur. Daha yoğun ve duygulu eserler ortaya çıkar.”

Ö₂₄ “Doğal afet de olsa, korkunç sonuçları da olsa sanatçı her şeyden ilham alabilir ve bunu sanatına yansıtabilir çünkü bu da sanatın bir parçasıdır. Depremde enkaz altında kalan çocuğunun elini tutarken ağlayan bir annenin veya babanın resmini çizip derin hüznün ve acı yaşatabilir ressam; ya da bir selin yok ettiği köyü anlatabilir bir film. Başka bir etkisi de doğal afetler geçirmiş ve bu yüzden yaşadığı psikolojik değişimler sanatına olumlu yönde yansımış sanatçılar olabilir. Hayatın gerçekleri olan acılar ve hüznünler yüzyıllardır sanatın besleyicisi olmuş ve doğal afetlerin yarattığı acı ve hüznünler de aynı etkiyi yaratır.”

Ö₂₆ “Ne kadar ölüm ve acı dediğimiz kavram olumsuz etkilese de sanatı aynı zamanda olumluda etkileyebilir. Felaketlerden sonra sanatçı kendi sanatında değişikliğe gidebilir, belirli bir konuda ve tarza giden sanatçı sanatında değişime gidebilir ve yeni tarzlar deneyebilir bu da sanat da yeni tarzda eserler demektir. Aynı zamanda sanatçı bu olaylar üzerine sanatına sığınmak isteyebilir ve o zamanın felaketini başarılı bir şekilde yapabilir bu da ileride o zamanın dönemin acı ve hüznünü hissettirebilir, ileri zamandaki insanların sanatla arasında bir bağ oluşturabilir. Olumsuzluk sanata zarar verse de görünenin ardından görünmeyeni de ortaya çıkarır, yeni sanat konuları ve tarzları ortaya çıkması, yeni sanatçıların ortaya çıkmasına sebep olabilir.”

Ö₃₈ “Doğal afetler, insanları zorlu koşullarla karşı karşıya bırakır ve yeni çözümler bulma ihtiyacını ortaya çıkarır. Bu da yaratıcılığın teşvik edilmesine ve sanatın yeni formlarının ortaya çıkmasına olanak tanır. Sanatçılar, doğal afetlerin yarattığı zorlukları aşmak için farklı malzemeler, teknikler veya temalar kullanabilir ve bu süreçte yeni ifade biçimleri keşfedebilir.”

Ö₁₅ “Doğal afetlerden etkilenen sanatçılar kendilerini daha iyi hissetmek için de daha fazla sanatlarına ağırlık verebilirler.”

Ö₂₈ *“Doğa yüzyıllardır sanata ve sanatçılara ilham kaynağı olmuştur. Doğa, estetik oluşunun yanı sıra insana zengin malzeme çeşitliliği sunar. İnsanın doğaya paralelliği insan eliyle doğaya verilen zararlar sanatçıların doğadan hareketle yaratıcılık ve üretkenliğini artırabilir.”*

Ö₂₃ *“Ülkenin sanatçıları el üstünde tutulur. Sanat eserlerinin değeri artar.”*

Psikolojik açıdan olumlu etkilere ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₆ *“Umut her zaman vardır yeni başlangıçlar yeni bir sayfa açmak insana en iyi gelecek şeydir ve bu yüzden bu sayfanın içinde sanatında olması bence büyük bir etkidir yeniliğin en büyük adımlarından biridir.”*

Ö₁₅ *“Doğal afetlerden etkilenen sanatçılar kendilerini daha iyi hissetmek için de daha fazla sanatlarına ağırlık verebilirler.”*

Ö₃₁ *“Yaşanan doğal afetler sonucu yaraları sarmak amacı ile afetlerle ilgili sanatsal çalışmalar yapılabilir ve bu durum orada afeti yaşayan insanların yaşadıkları felaketi biraz da olsun unutmalarına yarar.”*

Olumlu etkisi yok temasına ilişkin örnek ifadeler aşağıda verilmiştir.

Ö₂₁ *“Doğal afetin sanata olumlu yönü olduğunu düşünmüyorum.”*

4. Sonuç ve Öneriler

Sanatın evrensel bir dil olduğu düşünüldüğünde, dünya genelinde yaşanan doğal afetlerin sanata etkisi, kültürel bir perspektiften ele alındığında önemli bir konu haline gelmektedir. Sanat, insan deneyimini ifade etme ve paylaşma aracı olarak hizmet ederken, doğal afetlerin yarattığı zorluklar ve etkiler, bu ifade biçimini derinleştirebilir veya değiştirebilir. Bu bağlamda yapılan araştırmanın sonuçlarına bakıldığında araştırmanın ilk alt problemi olan "Görsel İletişim Tasarımı Bölümü Öğrencilerinin Doğal Afetlerin Sanata Olan Olumsuz Etkilerine Yönelik Görüşleri ile İlgili Bulgular" bağlamında elde edilen veriler detaylı bir şekilde incelemiştir. Elde edilen bulgular, sanatsal, toplumsal ve olumsuz etki yok temaları altında toplanmıştır. Bu alt problemle ilgili olarak araştırmadan çıkan öğrenci görüşleri temalar kapsamında ele alındığında şu şekildedir;

Sanatsal Etkiler:

Kültürel Mirasın Tahribi: Öğrenciler, doğal afetlerin sanatsal açıdan kültürel mirasa ciddi zarar verebileceğine inanmakta, doğal afetlerin kültürel mirası yok ederek belirli bir sanatsal geçmişi ve toplumun benimsediği değerleri ortadan kaldırmabileceğini düşünmektedir. Bu görüş,

tarihî ve kültürel öneme sahip eserlerin yok olma veya zarar görmesinin sanatçılar üzerinde olumsuz bir etki yaratabileceğini vurgulamaktadır.

Sanatçının Psikolojik Durumu: Öğrenciler, sanatçıların psikolojik durumlarını etkileyen unsurlar arasında özellikle duygusal zorlukları vurgulamışlardır. Doğal afetlerin, sanatçıların psikolojik sağlığını olumsuz yönde etkileyebileceği yönünde bir düşünceye sahiptirler. Öğrenciler, doğal afetlerin sebep olduğu ölüm, kayıp ve acı gibi etkilerin, sanatçıları derin bir şekilde etkileyebileceği konusunda ortak bir görüşe sahiptirler. Bu durum, sanatçıların duygusal olarak etkilendikleri ve bu etkilerin üretkenliklerini olumsuz yönde etkileyebileceği perspektifini yansıtmaktadır.

Sanat Üretim Mekanlarının Tahribi: Öğrenciler doğal afetlerin, sanat üretim mekanlarını etkileyerek sanatçıların çalışma ortamlarını zorlaştırabileceğini belirtmişlerdir. Bu görüşlere göre mekanların tahribi, sanat üretim sürecini olumsuz yönde etkileyebilir, sanatçılar işlerini sürdürmekte zorlanabilir ve üretim süreçleri aksayabilir anlamında değerlendirilebilir.

İlham Kaybı: Öğrenci görüşlerinde vurgulanan bir diğer nokta ise çevresel faktörlerin sanatçıları etkileyerek ilham kaybına neden olabileceğidir. Görüşlerde afetlerin yarattığı olumsuz atmosferin, sanatçıların duygusal durumlarını etkileyebileceği ve bu durumda ilham kaybına yol açabileceği vurgulanmıştır. Özellikle doğal afetlere tanıklık eden sanatçıların, yaşanan olumsuz olaylar ve kayıpların ardından, sanatsal eserlerini ortaya koymak için gerekli olan yaratıcı ilhamı bulmada zorluk yaşayabilecekleri, bu durumun, sanat eserlerinin karamsar bir ton almasına ve olumsuz duyguların eserlere yansımaya neden olabileceği belirtilmiştir. Bu perspektif, doğal afetlerin sadece fiziksel çevreyi değil, aynı zamanda sanatçıların içsel dünyasını da etkileyebileceğini vurgular.

Sanatçı Kaybı: Öğrenciler, doğal afetlerin sonucunda sanatçıların hayatını kaybetmesinin, sanat camiasında bir kayba yol açabileceğini belirtmişlerdir. Sanatçı kaybının, belirli bir bireyin ölümü veya kaybolması durumunda, sanat dünyasında önemli bir boşluğa neden olduğu ve bu durumun sanat camiasını etkileyebileceği düşünülmektedir. Sanatçı kaybı, sadece bireysel bir kayıp olmanın ötesinde, bir topluluğun sanatsal mirasına ve yaratıcılığa olan etkileri nedeniyle vurgulanmıştır. Bu görüşler, sanat dünyasının, doğal afetlerin insan hayatını ve toplulukları nasıl etkilediğiyle yakından ilişkilendirildiğini göstermektedir.

Sanat Eserlerinin Karamsarlığı: Bir öğrenci, doğal afetlerin sanat eserlerinin karamsar bir atmosferle etkilenebileceğini belirtmiştir.

Toplumsal Etkiler:

Önceliğin Değişmesi: Öğrenciler afetlerin, toplumun önceliklerini değiştirebileceğini, afetin yaşandığı durumlarda toplumun acil ihtiyaçlarına odaklanması nedeniyle sanat ve kültür alanlarına olan ilginin azalabileceğini veya bu alanlara ayrılan kaynakların kısıtlanabileceğini düşünmektedirler. Bu perspektif, afet sonrası toplumun önceliklerinin acil yardım, güvenlik ve temel ihtiyaçlara yönelebileceği ve bu nedenle sanat ve kültür faaliyetlerine olan ilginin geri planda kalabileceği bir bakış açısını yansıtmaktadır.

Ekonomik Sıkıntılar: Öğrenciler, doğal afetlerin ekonomik sıkıntılara neden olarak sanatın finansmanını ve desteklenmesini olumsuz etkileyebileceği görüşündedir. Bu perspektife göre, afetlerin ekonomiyi olumsuz etkilemesi, hükümetlerin ve toplumun önceliklerini yeniden belirlemesine neden olabilir. Acil ihtiyaçlar ve iyileştirme çabalarına odaklanmak, sanat ve kültür projelerine ayrılan kaynakları azaltabilir. Bu durum, sanatın finansmanında güçlükler yaşanmasına ve sanatçıların çalışmalarını sürdürmelerini zorlaştırmalarına yol açabilir.

Olumsuz Etkisi Yok:

Olumsuz Etkisi Yok: Sadece iki öğrenci, doğal afetlerin sanat üzerinde olumsuz bir etkisinin olmadığını belirtmiştir.

Sanatın doğal afet sürecinde felaketi yaşayanlar üzerinde hem sanatsal hem de toplumsal olarak bazı sonuçlar doğurduğu görülmüştür. Bu doğrultuda öncelikle doğal afet sonrası bölgedeki kültürel mirasımız olan sanat eserlerinin yok olması, tahrip olması veya çalınması gibi durumlarla karşılaşılmaktadır. Bu durum sanatsal geçmişimizin yok olmasına ve gelecek nesillere bu mirasın aktarılamamasına sebep olmaktadır. Doğal afetin yaşandığı bölgedeki sanatçılar açısından ise hem maddi hem de manevi zarara uğradıkları, bu süreçte karamsar, huzursuz ve çaresiz hissettikleri görülmüştür. Dolayısıyla sanatçı adına ilham kaybına da sebep olmaktadır. Sanatçı, maddi boyutta uğradıkları zarardan kaynaklı olarak sanatsal malzemeleri alamamakta veya bölgede sanat malzemeleri satan yerlerin tahrip olması, erişilememesi veya yıkılmasından dolayı da sanatsal faaliyetlerini gerçekleştirememektedir. Ayrıca sanatsal anlamda topluma eğitim veren galeri, atölye gibi alanların tahribi veya yıkılması sonucu sanatı insanlara ulaştıramamaktadır. Doğal afet sonrası sanatçı can kayıplarının da olması sanatsal anlamda büyük kayıptır. Sanatçı, toplumu yönlendiren, eğiten ve toplumun gelişmesine katkı sağlayan bir misyona sahiptir. Toplumsal anlamda doğal afetler sonrasında yaşanan ekonomik sıkıntılar önceliklerin değişmesine de sebep olmaktadır.

Görsel İletişim Tasarımı Bölümü öğrencilerinin doğal afetlerin sanat alanındaki olumlu etkilere yönelik bakış açıları, araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında incelenmiştir. Elde edilen verilere göre öğrenciler, doğal afetlerin sanat üzerindeki olumlu etkilerini toplumsal, sanatsal ve psikolojik açılardan değerlendirmişlerdir. Bulgular, öğrencilerin sanatın farklı boyutlarında doğal afetlerin olumlu etkilerine dair geniş bir perspektife sahip olduğunu göstermektedir. Aynı zamanda, "Olumlu etkisi yok" temasının da araştırma sürecinde önemli bir rol oynadığı belirlenmiştir. Bu alt problemle ilgili olarak araştırmadan çıkan öğrenci görüşleri temalar kapsamında ele alındığında şu şekildedir;

Toplumsal Etkiler:

Toplumu Bilinçlendirme: Öğrencilerin çoğunluğu, doğal afetlerin sanat aracılığıyla toplumu bilinçlendirmek için etkili bir araç olabileceği ile ilgili görüş bildirmişlerdir. Görüşlerde sanat eserleriyle felaketlerin etkilerinin anlatılabileceği ve böylece toplumsal farkındalığın artırılabilceği vurgulanmıştır.

Toplumun Deneyimlerini/Duygularını İfade etme: Öğrenciler, sanatın toplumun yaşadığı deneyimleri ve duyguları ifade etmek için güçlü bir araç olduğunu düşündüklerini belirtmişlerdir. Görüşlerde ayrıca sanat eserleriyle duygusal bağ kurmanın ve deneyimleri paylaşmanın önemi vurgulanmıştır. Öğrenciler, sanatın toplumun doğal afetlerle yaşadığı deneyimleri ve duyguları ifade etme konusundaki etkilerine dikkat çekmiştir. Sanatın, insanların ortak duygularını paylaşmalarına aracılık ettiğini ifade etmişlerdir.

Toplumu Kenetleme: Bazı öğrenciler, doğal afetlerin sanat aracılığıyla toplumu bir araya getirebileceğine ile ilgili görüş bildirmiştir. Sanatın birleştirici gücünün, toplumsal dayanışma ve dayanıklılığı destekleme potansiyeli olduğunu belirtmişlerdir.

Yeni Yapıların Oluşumu: Öğrenciler, doğal afetlerin ardından sanatın yeni yapıların oluşumu üzerinde olumlu bir etkisi olabileceğini ve ekonomik kalkınmaya katkı sağlayabileceğini ifade etmişlerdir. Sanatın, toplumun yeniden inşasında ve dönüşümünde rol oynayabileceğini belirtmişlerdir.

Ekonomik Kalkınma: Bu alt tema altında sadece bir öğrenci görüş bildirmiştir. Bu öğrenci, doğal afetlerin sanat aracılığıyla ekonomik kalkınmaya katkı sağlayabileceğini belirtmiştir.

Sanatsal Etkiler:

İlham Kaynağı: verilere göre öğrencilerin çoğunluğu, doğal afetlerin sanatçılara ilham kaynağı olabileceğini düşünmektedir. Bu, zorlu durumların yaratıcılığı artırıcı bir etkiye sahip olabileceği fikrini vurgulamışlardır.

Sanatta Yenileşme: Bir grup öğrenci, doğal afetlerin sanatta yenileşmeyi teşvik edebileceği ile ilgili görüş bildirmiştir. Bu görüşler öğrencilerin, felaketin yarattığı zorlu koşulların, tasarım süreçlerini ve tekniklerini olumlu yönde etkileyebileceğini düşündüklerini gösterebilir.

Üretkenliğin Artması: Bazı öğrenciler, doğal afetlerin sanatçıların üretkenliğini artırabileceği ile ilgili görüş belirtmişlerdir. Zorlu koşulların, sanatçıların yeni ifade biçimleri keşfetmelerine yol açabileceğini vurgulamışlardır.

Sanatçının ve Sanat Eserinin Değerinin Artması: Birkaç öğrenci, doğal afetlerin sanatçıların ve sanat eserlerinin değerini artırabileceği görüşündedir. Bu görüşler öğrencilerin, doğal afetler sonrası ortaya çıkan eserlerin, sanatçıların ve sanat eserlerinin toplumda daha fazla değer görmesine katkı sağlayabileceğini düşündüklerini göstermektedir.

Psikolojik Etkiler:

Psikolojik İyileşme: Öğrencilerin bir kısmı, sanatın doğal afetlerin neden olduğu psikolojik zorluklarla başa çıkmada önemli bir rol oynayabileceği görüşündedir. Sanatın bir terapi aracı olarak, bireylerin duygusal iyileşme sürecine destek olabileceğini belirtmişlerdir.

Olumlu Etkisi Yok:

Olumlu Etkisi Yok: Bir öğrenci, doğal afetlerin sanat üzerinde olumlu bir etkisinin olmadığını belirtmiştir.

Sonuç olarak görsel iletişim tasarımı bölümü öğrencilerinin doğal afetlerin sanat üzerindeki etkilerine yönelik görüşlerini incelendiğinde, öğrencilerin doğal afetlerin sanata olan olumsuz etkileri ile ilgili görüşleri ağır basmaktadır. Öğrencilerin çoğunlukla sanatsal etkiler üzerinde durdukları görülmektedir. Özellikle kültürel mirasın tahribi ve sanatçının psikolojik durumu gibi alt temalar, öğrenciler arasında önemli bir vurgu almıştır. Öğrenciler, doğal afetlerin sanat eserlerinin içeriğini, duygusal tonunu ve sanat üretim mekanlarını nasıl etkilediği konusunda detaylı düşüncelerini paylaşmışlardır. Bu bağlamda, sanatsal etkilerin öne çıktığı söylenebilir.

Diğer yandan, görsel iletişim tasarımı öğrencilerinin doğal afetlerin sanata olan olumlu etkileri üzerindeki görüşleri incelendiğinde, toplumsal etkiler ve sanatsal etkiler arasında denge olduğu gözlemlenmektedir. Ancak, sanatsal etkiler arasında özellikle "İlham Kaynağı" alt temasının ön plana çıktığı görülmektedir. Öğrenciler doğal afetlerin olumsuz etkileri arasında da ilham kaybı olması yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu doğrultuda doğal afetlerin sanat üzerinde hem ilham kaynağı sağladığı hem ilham kayıplarına yol açabileceği görülmektedir.

Öğrencilerinin doğal afetlerin sanata etkileri konusundaki genel görüşlerine bakıldığında sanatsal etkilerin toplumsal etkilere kıyasla daha fazla vurgulandığını söylenebilir. Öğrenciler, doğal afetlerin sanata genellikle olumsuz etkileri olduğunu, doğal afetlerin kültürel mirası yok ederek belirli bir sanatsal geçmişi ve toplumun benimsediği değerleri ortadan kaldıracabileceğini, ayrıca afetlerin sanatçıların psikolojik durumunu olumsuz etkileyerek, sanat üretimini engelleyebileceğini düşünmektedirler. Bunun yanı sıra sanatsal etki açısından doğal afetlerin sanata ve sanatçıya ilham kaynağı olabileceğine inanmaktadırlar. Bu konuda olumlu etkiler belirtilmiş olsa bile, genel eğilim olumsuz etkilerin öne çıktığı yönündedir. Bu bağlamda, öğrencilerin doğal afetlerin sanat alanındaki etkilerini daha çok olumsuz bir perspektiften değerlendirdikleri söylenebilir.

Elde edilen bu bulgular doğal afetlerin sanat alanındaki olumsuz etkilerinin çok yönlü ve derin olduğunu göstermektedir. Bu bilgiler, doğal afetlere maruz kalan toplumların, sanatın restoratif ve terapötik potansiyelinden yararlanarak toplumsal iyileşme süreçlerini destekleyebileceğini ve sanatın bu tür zorlayıcı durumlarla başa çıkma sürecinde önemli bir araç olabileceğini vurgulamaktadır.

Toplumun doğal afetlere karşı, doğal afet esnasında ve doğal afet sonrasında yapılması gerekenlerle ilgili bilinçlendirmek ve toplumu yönlendirmek amacıyla sanatın çeşitli dallarından faydalandığı sonucuna varılmıştır. Toplumun bu süreçte edindiği duygu ve deneyimleri sanatçıların eserlerinde görmek mümkündür. Bu tür acıları, hüznüleri en iyi ifade etme aracı hep sanat olmuştur. Bu durum aynı zamanda toplumun sanatla birlikte birbirlerine daha çok kenetlenmesine, bağ kurmasına sebep olmaktadır. Doğal afetlere karşı sanatın birleştirici gücü aynı zamanda empati kurulmasını da sağlamaktadır. Sanatla uğraşmak sanatçıya ve doğal afeti yaşayanlara da umut kaynağı olmasından dolayı terapi niteliği taşımaktadır. Sanatsal anlamda sanatçıya yeni konular ve fikirler vermesi bakımından ilham olurken, sanatı da beslemektedir. Bir anlamda sanatçının sanatsal faaliyetlerinde daha üretken bir döneme girmesine de vesile olabilir. Doğa her zaman sanatçı için ilham kaynağı olmuştur. Sanatçı kendini daha iyi

hissederken yeniliklere de vesile olabilmektedir. Doğal afetlerle birlikte sanatçının ve eserlerinin de değeri artabilir. Doğal afetleri azaltmak, önlem almak ve bilinçlenmek adına yapılacak pek çok şey mevcuttur. Tabii insan doğanın dengesini bozarak müdahale ettiği sürece su taşkınları, yangınlar gibi doğal afetler olmaya devam edecektir.

4.1. Öneriler

Doğal afetlerin sanat üzerindeki olumsuz ve olumlu etkilerini değerlendiren bu veriler, sanatın çeşitli boyutlarını etkileyen önemli temaları ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, doğal afetlerin sanat alanında nasıl bir etki yarattığına dair çeşitli öneriler ve açıklamalar aşağıda sunulmuştur;

- Doğal afetlerin kültürel mirası tahrip etmesi ve sanatçıların psikolojisini etkilemesi, sanatın dayanıklılığını artırmak adına kültürel mirasın korunması ve sanatçılara psikolojik destek sağlanması gerekliliğini ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, afet sonrası kültürel mirasın restorasyonuna ve sanatçılara yönelik psikolojik destek programlarının geliştirilmesine odaklanılabilir.

- Doğal afetlerin sanat üretim mekanlarını tahrip etmesi ve ilham kaybına neden olması, sanatçıların afetlere karşı direncini artırmak için atölyelerin ve galerilerin afetlere karşı dayanıklı hale getirilmesini ve sanatçılara sürekli ilham kaynağı sağlamak adına atölye çalışmalarının teşvik edilmesini gerektirebilir.

- Toplumun önceliklerinin değişmesi ve ekonomik sıkıntıların ortaya çıkması, sanatın toplumsal etkisinin ve ekonomik sürdürülebilirliğinin önemini vurgular. Bu kapsamda, toplumun bilinçlendirilmesi ve ekonomik destek mekanizmalarının oluşturulmasıyla sanatın toplum üzerindeki olumlu etkileri artırılabilir.

- Doğal afetlerin sanata olumlu etkileri, sanatın toplumu bilinçlendirme, sanatta yenileşme ve psikolojik iyileşme gibi alanlarda önemli bir rol oynayabileceğini göstermektedir. Bu nedenle, doğal afetlerin ardından sanatın bu olumlu etkilerini desteklemek adına projeler ve etkinlikler düzenlenebilir.

- Doğal afetlere karşı kültürel mirasın korunması için acil önlemler alınmalı ve restorasyon çalışmalarına öncelik verilmelidir.

- Sanatçılara psikolojik destek sağlanmalı ve afet durumları için özel destek programları oluşturulmalıdır.

- Sanat, toplumu bilinçlendirmek için etkin bir araç olarak kullanılmalı ve doğal afetlere karşı önleyici bilincin artırılmasına katkı sağlanmalıdır.

- Sanatın ekonomik sürdürülebilirliği için destek mekanizmaları oluşturulmalı ve sanat projelerine finansal destek sağlanmalıdır.

Bu öneriler, doğal afetlerin sanat üzerindeki etkilerini yönetme ve sanatın olumlu etkilerini güçlendirme amacına yönelik stratejilere katkı sağlayacaktır. Bu stratejiler, kültürel, sanatsal ve toplumsal açıdan daha dayanıklı bir sanat ortamının oluşturulmasına yönelik adımları destekleyecektir.

ÇIKAR ÇATIŞMASI BEYANI

Yazarlar bu çalışmalarında herhangi bir şekilde çıkar çatışması olmadığını beyan ederler.

ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ BEYANI

Yazarlar bu çalışmalarında araştırma ve yayın etiğine uyulduğunu beyan ederler.

Araştırma için Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırma ve Yayın Etiği Kurulu'ndan (17.05.2023 tarih ve 98/05 numaralı) etik kurul izni alınmıştır.

YAZAR SORUMLULUK BEYANI

Yazarlar bu çalışmanın “Kavramsal Çerçeve, Yazı Taslağı, İnceleme ve Düzenleme” kısmının Doç. Dr. Sevil KARTOPU, “Yöntem Tasarımı, Yazı Taslağı, Görselleştirme, Araştırma” kısmının Doç. Dr. Melike BAKAR FINDIKCI tarafından yapıldığını beyan ederler.

REFERENCES/KAYNAKLAR

- Akhan, L. U. (2012) Psikopatolojik sanat ve psikiyatrik tedavide sanatın kullanılışı. *Yükseköğretim ve Bilim Dergisi*, (2), 132-135. <https://doi.org/10.5961/jhes.2012.043>.
- AFAD (2018). Türkiye’de afet yönetimi ve doğa kaynaklı afet istatistikleri. https://www.afad.gov.tr/kurumlar/afad.gov.tr/35429/xfiles/turkiye_de_afetler.pdf adresinden 21.11.2023 tarihinde erişilmiştir.
- AFAD (2023) Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı, doğal afetler. <https://www.afad.gov.tr/afadem/dogal-afetler> adresinden 12.10.2023 tarihinde erişilmiştir.
- Aria, Ü.Ö. (2011). *20. yüzyıl batı sanatında akımlar*. (2. Bs). Sel Yayıncılık.
- Artut, K. (2013). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Anı Yayıncılık.

- Ayaydın, A. (2020). Psikoloji ve sanat etkileşimi üzerine. *Bilim Eğitim Sanat ve Teknoloji Dergisi*, 4(1), 8-12.
- Balci, A. (2004). *Sosyal bilimlerde araştırma* (6. Bs). PegemA Yayıncılık.
- Baynes, K. (2004) *Toplumda sanat*. (Yusuf Atılğan Çev.). YKY Yayınları.
- Bilgehan, M. (2023). Kentsel dönüşümde afetlere dirençli yapılar. *Çevre Şehir ve İklim Dergisi*, 2(4), 282-301.
- Buyurgan, S. & Mercin, L. (2010). *Görsel sanatlar eğitiminde müze eğitimi ve uygulamaları*. Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları-2. Öncü Basımevi.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş. & Demirel, F. (2014). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (17. Bs). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Demirel, İ. N. (2019). Kültür, uygarlık, sanat, müze. S. Buyurgan (Ed.), *Müzedeki eğitim- öğrenme ortamı olarak müzeler içinde* (s. 7-25). Pegem Akademi Yayıncılık.
- Dölek, İ. (2016). Türkiye'nin fiziki coğrafyası. H. Akengin (Ed.), *Türkiye'de doğal afetler içinde* (s. 311-364). Pegem Akademi.
- Hogan, D.E. & Burnstein, J.L. (2002). Basic physics of disasters. In Hogan, D.E. & Burnstein, J.L. (Eds), *Disaster medicine* (pp 1-9). Lippincott Williams & Wilkins.
- Işık, Ö., Aydınlioğlu, H.M., Koç, S., Gündoğdu, O., Korkmaz, G. & Ay, A. (2012). Afet yönetimi ve afet odaklı sağlık hizmetleri. *Okmeydanı Tıp Dergisi*, 28(2), 82-123. <https://doi.org/10.5222/otd.sup2.2012.082>.
- Keçici, M. (1994) Doğal afetlerde bulaşıcı hastalıklar ve çevre. *Bayındırlık ve İskan Bakanlığı İle Belediyeler Dergisi*, 24-47.
- Mızrak, S. (2018). Eğitim, afet eğitimi ve afete dirençli toplum. *Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 56-67. <https://doi.org/10.21666/muefd.321970>.
- Özsoy, V. (2007). *Görsel sanatlar eğitimi*. Gündüz Eğitim ve Yayıncılık.
- Papila, A. (2007). Kimliğin anlatım aracı olarak sanat. *Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 176-190.
- Read, H. (1981). *Sanat ve toplum*. (Çev. Selçuk Mülayim). Umran Yayınları.
- San, İ. (2004). *Sanat ve eğitim*. Ütopya Yayınevi.
- San, İ. (2010). *Sanat eğitimi kuramları*. Ütopya Yayınevi.
- Şeşen, Y. (2019). Kültürel mirasımız ve arşiv belgelerimizin afetler ve KBRN tehlikelerine karşı korunması. *Afet ve Risk Dergisi*, 2(1), 32-42. <https://doi.org/10.35341/afet.515323>.

Uçar, T.F. (2004). *Görsel iletişim ve grafik tasarım*. İnkılap Yayınevi.

Yıldırım, A. & Şimşek. H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.

Yin, R. K. (2009). *Case study research: Design and methods* (4th Ed.). Sage.

Yolcu, E. (2009). *Sanat eğitimi kuramları ve yöntemleri*. Nobel Yayıncılık.

World Health Organization. (2021). Environmental health in emergencies: Natural events. https://www.who.int/environmental_health_emergencies/natural_events/en/ adresinden 17.12.2023 tarihinde erişilmiştir.